

Arbejdsulykker inden for BAR-SOSU

Jørgensen, Kirsten

Publication date:
2012

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link back to DTU Orbit](#)

Citation (APA):
Jørgensen, K. (2012). *Arbejdsulykker inden for BAR-SOSU*. DTU Management Engineering. DTU Management Engineering 2012 No. 1

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Arbejdsulykker inden for BAR-SOSU

Report 1.2012

DTU Management Engineering

Kirsten Jørgensen
Januar 2012

Forord

Denne rapport er udarbejdet til BAR SOSU, som har formuleret følgende opgave:

1. At få udarbejdet et overblik over den viden om ulykker indenfor SOSU's område, som foreligger i eksisterende statistikker, med henblik på udviklingen over de seneste 5-10 år, ulykkernes konsekvenser i form af skadens art og i det omfang det er muligt også ulykkernes art.
2. At få gennemgået BAR SOSU's nuværende materiale målrettet ulykkesforebyggelse og vurdere, hvad der kan udvikles yderligere til brug for at styrke det ulykkesforebyggende arbejde.
3. Med udgangspunkt i nyere forskning om ulykkesforebyggelse og resultaterne fra punkt 1 og 2, at give forslag til, hvad der kan anvendes til styrke arbejdet med forebyggelse af ulykker indenfor SOSU området.

Rapporten er udarbejdet af Lektor Kirsten Jørgensen, DTU, Institut for Management, september 2011.

Indhold

Forord	2
Kapitel 1, Sammenfatning og konklusion.....	6
1.1 Forekomsten af arbejdsulykker	6
1.2 Gennemgang af BAR SOSU's eksisterende materialer.....	7
1.3 Vurdering af problemet og forslag til handlinger	8
Kapitel 2, Forekomsten af arbejdsulykker indenfor BAR SOSU	10
2.1 Arbejdstilsynets data.....	10
2.1.1 Udviklingen i perioden 2005-2010	10
2.1.1 Daginstitutioner	12
2.1.2 Døgninstitutioner og hjemmepleje	13
2.1.3 Hospitaler.....	16
2.2 Skadestuedata fra Statens Institut for Folkesundhed	18
2.2.1 Skademåden for de skadestuebehandlede arbejdsulykker.....	19
2.2.2 Ulykkeshændelsen for de skadestuebehandlede arbejdsulykker.....	20
2.2.3 Det skadevoldende emne for de skadestuebehandlede arbejdsulykker	20
2.3 Andre kilder	21
2.3.1 Arbejdsmiljø og helbred i Danmark 2010	21
2.3.2 Hollandske resultater	24
Kapitel 3, Gennemgang af BAR SOSU's eksisterende materialer	27
3.1 Værktøj til analyse og forebyggelse af arbejdsulykker.....	27
3.2 Risikoanalyse i samspil med medarbejdere.....	28
3.3 www.etsundtarbejdsliv.dk.....	28
3.4 www.forflyt.dk.....	28
3.5 www.arbejdsmiljoweb.dk.....	29
3.6 www.stikboksen.dk	29
Kapitel 4 Anbefalinger til BAR SOSU om ulykkesforebyggende initiativer.....	30
4.1 Problemfelterne.....	30
4.2 Forslag til forebyggende aktiviteter	31
4.2.1 Ulykkesforebyggelsen bør sættes på den fagpolitiske dagsorden	31
4.2.2 Information til både ledelser og de ansatte om størrelsen og arten af problemet	31
4.2.3 Vejledning i hvilke handlinger, der bør sættes i værk på både ledelses, som medarbejderplan ...	31
4.2.4 Kortlægning af ulykkers bagvedliggende årsager	31
4.2.5 Kortlægning af de væsentligste risici og deres sikkerhedsbarrierer, ...	31
4.2.6 Udvikling af målrettede Info kort til de vigtigste faggrupper indenfor BAR SOSU.....	32
4.2.7 Udarbejde vejledning i Analysen af ulykkernes årsager og gennemføre uddannelse heri.	32
Bilag, Data fra Arbejdstilsynet	33

Kapitel 1, Sammenfatning og konklusion

1.1 Forekomsten af arbejdsulykker

Der har igennem de sidste 10 været stigning i både antallet som incidens (antal ulykker pr. 1000 beskæftigede) for arbejdsulykker indenfor social og sundhedsområdet (se figur 6 og 7).

Denne stigning ses hos både daginstitutionerne, døgninstitutionerne og hjemmepleje, samt hospitalerne, hvor især de sidste 4 år viser en konstant stigning.

Gennemsnittet for incidensen af anmeldte arbejdsulykker til Arbejdstilsynet for SOSU området ligger på omkring 20 ulykker pr. 1000 beskæftiget, hvilket er noget over gennemsnittet for hele landet, der ligger på omkring de 17 ulykker pr 1000 beskæftiget. Der er desuden god grund til at tro, at der forekommer en vis underrapportering sted også på SOSU området.

Døgninstitutioner og hjemmeplejer ligger højest i anmelde incidens, hvor de nærmer sig de 30 ulykker pr 1000 beskæftiget, mens hospitalerne ligger på omkring de 15 ulykker pr. 1000 beskæftiget og daginstitutionerne lidt lavere.

I rapporten er der specificeret hvilke typer af skader og skademåder, som de anmeldte arbejdsulykker vedrører, samt hvilke jobgrupper, det især drejer sig indenfor henholdsvis daginstitutioner, døgninstitutioner og hjemmepleje, samt hospitaler. Det er imidlertid i stort omfang de samme typer af såvel skader, skadet legemsdele, skademåder og ulykkestyper.

Skaderne er især forstuvninger, sårskader og chok, samt en del knoglebrud. Hvis man yderligere medtager resultaterne fra skadestuebehandlede arbejdsulykker, så må man tilføje stikskader.

Skadet legemsdel er i høj grad rygskader, men der forekommer desuden ganske mange ulykker, som rammer enten arme, hænder, fingre eller ben, fødder, tæer altså de øvre og nedre ekstremiteter.

Den måde skaderne sker på skyldes fald, overbelastning ved vrid og drej, overbelastning ved løft, overbelastning ved træk/skub/gribning af andre personer, støden imod eller ramt af forskellige genstande, kontakt med skarpe-stikkende genstande, samt psykiske akutte overbelastninger og fysisk vold.

Ulykkestyperne er fald på trapper og på gulve, veje eller på anden udendørs areal. Det er desuden manuel håndtering af enten patienter eller børn, men håndtering af møbler, materialer og redskaber indgår også. Endelig er der voldshændelserne.

De persongrupper, der udsættes for ulykkerne, er følgende:

- For daginstitutionerne er det "Pædagogisk arbejde med børn under den undervisningspligtige alder", "Social- og sundhedspersonale på institutioner", samt "portørarbejde" og "Undervisning og pædagogisk arbejde i institutioner i øvrigt", der præger billedet af skader, hvor tallene for pædagogerne stiger igennem perioden, mens den falder for social og sundhedspersonalet.
- For døgninstitutioner og hjemmepleje sker skaderne helt overvejende for "Social- og sundhedspersonale på institutioner", samt "portørarbejde" og for "Social- og sundhedspersonale i private hjem". Desuden forekommer der mange ulykker ved "undervisning og pædagogisk arbejde på institutioner", samt for "rengøringsarbejdet og køkkenarbejde".
- På hospitalerne sker skaderne overvejende ved "sygeplejearbejde", samt for "social og sundhedspersonalet", samt ved "portørarbejde". Desuden er der et stort antal ulykker ved "rengøring og køkkenhjælp".

NFA's kortlægning af "Arbejdsmiljø og helbred i Danmark" underbygger at hjemmepleje, hjemmehjælp og omsorgsmedhjælperne er de mest udsatte blandt SOSU's medlemmer, efterfulgt af pædagoger og

pædagogmedhjælpere og sygeplejersker. Kortlægningen fastslår desuden, at alle 3 faggrupper er udsatte for trusler om vold og for fysisk vold.

Det interessante er, at alle 3 faggrupper giver udtryk for, at de mener, de har en god sikkerhedskultur og at ledelsen opmuntrer dem til at deltage i beslutninger, som påvirker deres sikkerhed.

Alle 3 faggrupper giver også udtryk for, at de mener, at mindre ulykker er en del af deres daglige arbejde, hvor hjemmepleje, hjemmehjælp og omsorgsmedhjælperne ligger højest, derefter pædagoger og pædagogmedhjælpere og lavest sygeplejerskerne, hvilket for så vidt afspejler ulykkesforekomsten udmærket.

En Hollandsk kortlægning af den reelle ulykkesrisiko viser, at faldulykkerne er den absolut største risiko på SOSU området, men dertil skal siges, at den Hollandske kortlægning ikke omfatter overbelastnings-skaderne, som de ikke opfatter som værende arbejdsulykker.

1.2 Gennemgang af BAR SOSU's eksisterende materialer

Det materiale, der er gennemgået, er følgende:

1. Værktøj til analyse og forebyggelse af arbejdsulykker – indenfor social og sundhedssektoren, herunder de specifikke værktøjer for henholdsvis pædagogiske og socialpædagogiske arbejdspladser, sygehusområdet og ældreplejen.
2. Risikoanalyse i samspil med medarbejdere
3. www.etsundtarbejdsliv.dk
4. www.forflyt.dk
5. www.arbejdsmiljoweb.dk
6. www.stikboksen.dk

BAR SOSU's "Værktøj til analyse og forebyggelse af arbejdsulykker" rummer en vejledning om, hvordan man indsamler de væsentligste oplysninger om en hændt ulykke, samt en måde til vurdering af, om man kan gøre noget ved de af oplysningerne, som kunne formodes at være årsag til ulykken. Men vejledningen rummer ikke, hvordan man kan lave en egentlig analyse af ulykken, dvs få beskrevet årsagsforløbet og årsagssammenhæng, for at få kortlagt de umiddelbare og bagvedliggende årsager, som skabte grundlaget for at ulykken kunne ske.

I de senere år har en række sikkerhedsorganisationer fra især hospitalsområdet henvendt sig til undertegnede, om at få en undervisning i netop analysen af deres arbejdsulykker, fordi de ikke har vidst, hvad de skulle stille op med forebyggelsen. Denne undervisning har i de fleste tilfælde været en del af den årlige supplerende uddannelse af sikkerhedsrepræsentanterne, som loven kræver.¹

Vejledningen "risikoanalyse i samspil med medarbejderne" er en særdeles god metode til at samle og sikre udveksling af erfaringer om risici, men den indeholder ikke et egentlig redskab til risikovurdering eller

---

¹ Problemet er imidlertid, at for det første er selve analysen er vanskelig at lære og at den lærdom ikke kan gives på 2 timer overfor en gruppe på 2-300 personer, hvilket har været tilfældet. På 2 -3 timer kan man kun give en "mundsmag" – en introduktion og fornemmelse for, hvad man kan få ud af at lave en grundig analyse.

Det andet problem er, at man på arbejdspladserne har tendens til at opfatte, at ulykkesforebyggelsen ligger i at undersøge de ulykker, der sker og så gøre noget ved det problem, som den enkelte ulykke har afsløret. Men forebyggelsen bør ske før ulykken sker. Ved først at forebygge, når ulykken er sket, er en meget reaktiv indsats og hvis man samtidig højest får fat i de umiddelbare årsager, så vil forebyggelsen blive ganske begrænset.

risikoanalyse. Der er ingen oplysninger om, hvilke risici, der skal samles erfaringer om, eller på hvilken måde disse i givet fald skal vurderes eller analyseres. Som forebyggelsesværktøj er den velegnet til at indgå som et blandt mange initiativer, men det kan ikke stå alene.

Hjemmesiden www.etsundtarbejdsliv.dk giver god viden om voldsrisikoen, konsekvenser, politik og forebyggelse af voldsulykker. På det overordnede niveau er der viden om i hvilke arbejdssituationer, der opstår vold og trusler om vold. Mens spørgsmålet om, hvordan den enkelte arbejdsplads skal vurdere den konkrete risiko før voldsulykken sker og hvordan den enkelte medarbejder skal blive i stand til at vurdere de risici, er ikke besvaret.

Hjemmesiden www.forflyt.dk giver god viden om risikoen ved forflytning af mennesker, konsekvenser ved dette arbejde og den måde, man kan sikre, at forflytningen kan ske på en ergonomisk hensigtsmæssig måde og for at undgå nedslidning og skader.

Mange af de ulykker, der sker indenfor BAR SOSU's område er skader ved forflytning af mennesker, og de handlinger, det kræver, at forebygge disse skader står faktisk i vejledningerne på denne hjemmeside, men uden at være relateret til forebyggelse af ulykker.

Man må imidlertid stille spørgsmålet om, hvorfor der fortsat sker så mange ulykker, når man nu godt ved, hvordan man undgår dem. Desuden må man være opmærksom på, at en del af overbelastningsskaderne indenfor BAR SOSU's område ikke alene handler om forflytning af mennesker, men også om håndtering af alt muligt andet, samt at overbelastningsskaderne også sker ved faldulykker.

Hjemmesiden www.arbejdsmiljoweb.dk har fokus på det psykiske arbejdsmiljø, det ergonomiske arbejdsmiljø og indeklimaet. Men den har ikke fokus på forebyggelse af arbejdsulykker indenfor BAR-SOSU's område.

Hjemmesiden www.stikboksen.dk har fokus på stikskader på hospitaler. Det er en meget informativ hjemmeside, som kan danne skole for, hvordan man informerer om specifikke ulykkesrisici.

1.3 Vurdering af problemet og forslag til handlinger

- Antallet og incidensen af arbejdsulykker har været i stigning igennem de sidste 10 på trods af at den politiske dagsorden har prioriteret ulykkesforebyggelsen højt siden 1995.
- BAR SOSU's indsats på voldområdet og forflytning har vigtige forebyggende elementer i forhold til den form for arbejdsulykker, men de er ikke sat i relation til ulykkesbegrebet og rummer ikke en præcisering af hvilke risici, der skal varske om at en ulykke kan ske.
På branchens arbejdspladser er der en urealistisk opfattelse af at sikkerhedskulturen er god, hvilket den givetvis er for de risici, der er bevidsthed om. Men problemet er at mange ulykkesrisici ikke er en del af denne bevidsthed.
- Arbejdsulykker har ikke været en tydelig del af BAR SOSU's dagsorden. Dette kunne tyde på, at den manglende bevidsthed om problemets størrelse og art gælder hele dette faglige område.
- De grundlæggende årsager til ulykkesforekomsten indenfor BAR SOSU's områder er ikke kortlagt og man ved ganske simpelt ikke noget om hvorfor ulykkerne sker og hvad baggrunden er for at problemet har været stigende igennem de sidste 10 år.

- BAR SOSU's indsat har været overvejende reaktiv - forstået sådan at ulykkesforebyggelsen primært har været en vejledning i ulykkesanalyse som på trods af titlen ikke indeholder nogen egentlig analyse eller forebyggelse.

På grundlag af ovenstående analyse og vurderinger skal der foreslås 8 aktiviteter, som man kunne sætte i værk på kort sigt. En del af disse aktiviteter vil desuden kunne resultere i en dokumentation, som grundlaget for en mere langsigtet forebyggende strategi. I forslagen er der henvisning til den forståelse af forebyggelse af arbejdsulykker, som er præsenteret i forskningsrapporten "Risikovurdering og forebyggelse af arbejdsulykker", DTU Management rapport nr. 4 fra 2010:

1. Ulykkesforebyggelsen bør sættes på den fagpolitiske dagsorden
2. Information til både ledelser og de ansatte om størrelsen og arten af problemet
3. Vejledning i hvilke handlinger, der bør sættes i værk på både ledelses, som medarbejderplan
4. Kortlægning af ulykkers umiddelbare og bagvedliggende årsager
5. Kortlægning af de væsentligste risici og deres sikkerhedsbarrierer,
6. Udvikling af målrettede INFO kort til de vigtigste faggrupper indenfor BAR SOSU
7. Udarbejde vejledning i analysen af ulykkernes årsager og gennemføre uddannelse heri.

Kapitel 2, Forekomsten af arbejdsulykker indenfor BAR SOSU

Forekomsten af arbejdsulykker baserer sig primært på 2 kilder:

- Arbejdstilsynets registrering af anmeldte arbejdsulykker
- Skadestuerregistrering på 5 skadestuer

Analysen omfatter data for perioden 2005-2010. Derudover inddrages anden dokumentation, som det på nuværende tidspunkt har været muligt at få adgang til.

2.1 Arbejdstilsynets data

Arbejdstilsynets data stammer fra indberettede anmeldepligtige arbejdsulykker, dvs arbejdsulykker, der har medført uarbejdsdygtighed på en dag eller mere ud over tilskadekomstdagen.

De oplysninger, der registreres hos Arbejdstilsynet og som har relevans for denne rapport, er følgende:

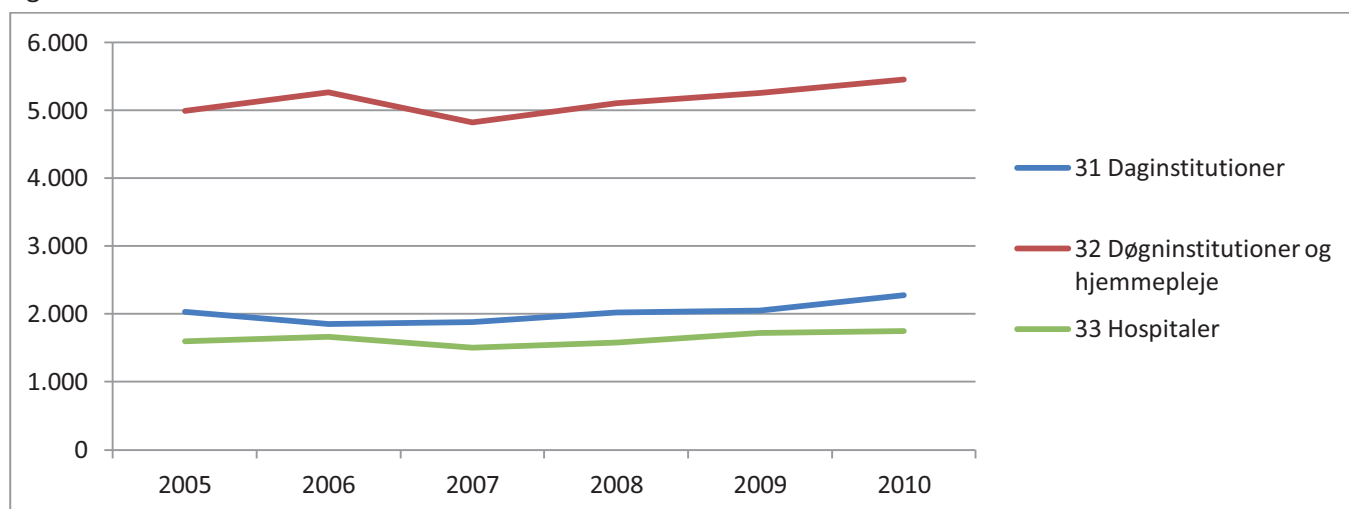
- Branche, dvs det hovedøkonomiske erhverv som virksomheden er registreret som hos Danmarks Statistik. Her er valgt udtræk for brancherne **Daginstitutioner, døgninstitutioner og hjemmepleje, samt hospitaler**. Ved at vælge på brancheniveau betyder, at alle der er ansatte hos virksomheder med denne branchebetegnelse bliver medtaget i tabellerne.
- Jobtype, dvs en oplysning, der er baseret på stillingsbetegnelsen og klassificeret ud fra ISCO 08
- Skadetyper, der fortæller om hvilken skader, der er tale om
- Skademåden, der fortæller om på hvilken måde skaden skete på, hvilket ikke nødvendigvis er det samme som, hvilken type ulykke, der er tale om
- Skadet legemsdel, der fortæller om hvilken del af legemet, der er ramt.
- Registreringsår, dvs det år hvor ulykken er anmeldt og modtaget hos Arbejdstilsynet.

Det har ikke været muligt i det tidsrum, der har været til rådighed for denne rapport, at få oplysningerne fordelt ulykkesåret, hvilket selvfølgelig ville have været mere korrekt. Alle data fra Arbejdstilsynet, som er anvendt i denne rapport er vedlagt i bilag.

2.1.1 Udviklingen i perioden 2005-2010

Den første oversigt, figur 1, viser udviklingen af antallet af anmeldte arbejdsulykker i perioden 2005-2011 for de 3 branchegrupper. Som man kan se, så ligger døgninstitutioner og hjemmepleje højt i forhold til daginstitutioner og hospitaler, samtidig med at der især igennem de sidste 4 år har været en stigning i antallet af anmeldelser.

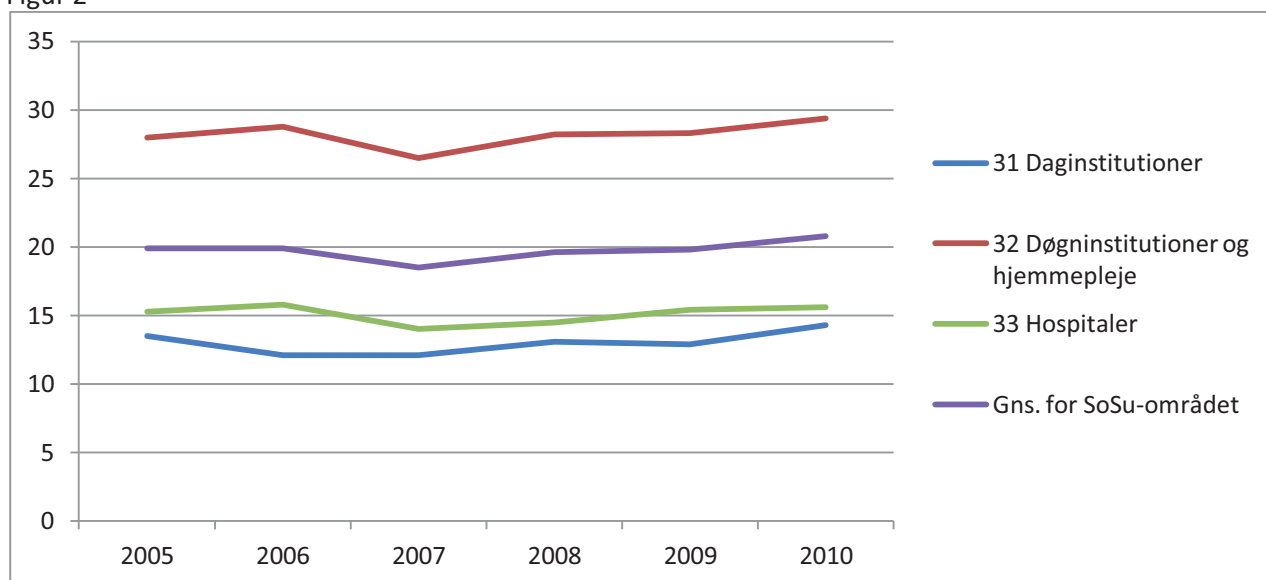
Figur 1

Figur 1 viser udviklingen i antallet af anmeldte arbejdsulykker til Arbejdstilsynet i perioden 2005-2010

Den næste figur, figur 2, viser den tilsvarende udvikling, men her for den beregnede incidens, dvs antal anmeldte arbejdsulykker pr. 1000 beskæftigede baseret på Danmarks Statistisk registerbaserede opgørelse. Resultatet er dog ikke væsentligt anderledes end det som figur 1 viste. Dog ligger daginstitutionerne her under hospitalerne, men det er fortsat døgninstitutionerne og hjemmeplejen, der ligger højest med en næsten dobbelt så høj ulykkesincidens.

Figur 2

Figur 2 viser udviklingen af ulykkesincidensen pr 1000 beskæftigede for anmeldte arbejdsulykker til Arbejdstilsynet i perioden 2005-2010.

Det skal bemærkes at Danmarks Statistik endnu ikke har offentliggjort beskæftigelsestal for 2010. Derfor er beskæftigelsestallene for 2009 anvendt til incidensberegningen for 2010.

Tabel 1	Registreringsår						I alt
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
01 Død		1	4	1	2		8
02 Amputation af finger, fingre	6	5	3	3	9	6	32
04 Amputation af nedre ekstremiteter				2	1		3
05 Amputation af andre kropsdele	2				2	3	7
06 Knoglebrud på øvre ekstremiteter	243	287	233	233	247	341	1.584
07 Knoglebrud på nedre ekstremiteter	137	180	160	168	177	231	1.053
08 Knoglebrud på andre kropsdele	67	58	46	52	74	65	362
09 Forstuvning af øvre ekstremiteter	1.191	1.214	1.222	1.235	1.198	1.293	7.353
10 Forstuvning af nedre ekstremiteter	1.064	1.124	1.002	1.095	1.094	1.208	6.587
11 Forstuvning af ryg og rygrad	2.201	2.167	2.082	2.175	2.035	1.974	12.634
12 Forstuvning af andre kropsdele	434	465	445	485	475	493	2.797
13 Sårskade på finger, fingre	249	227	198	201	169	171	1.215
14 Sårskade på håndled, hånd	59	76	63	65	54	52	369
15 Sårskade på nedre ekstremiteter	105	100	90	97	107	80	579
16 Sårskade på andre kropsdele	255	267	196	172	171	193	1.254
17 Termisk skade	78	89	81	78	72	77	475
18 Bløddelsskade på øvre ekstremiteter	162	118	128	120	105	106	739
19 Bløddelsskade på nedre ekstremiteter	105	100	94	82	93	82	556
20 Bløddelsskade på andre kropsdele	242	238	208	232	209	191	1.320
21 Ætsning	18	6	10	12	3	6	55
22 Forgiftning	73	60	54	88	99	169	543
99 Uoplyst og andet	1.934	2.000	1.884	2.107	2.632	2.739	13.296
I alt	8.625	8.782	8.203	8.703	9.028	9.480	52.821

Tabel 1 viser udviklingen i antal anmeldte arbejdsulykker indenfor Social og sundhedsområdet fordelt på skadet legemsdel og registreringsår.

Tabel 1 viser, at der rent faktisk har været en nedgang i antallet af rygskeer, mens skader på arme, hænder, fingre (øvre ekstremiteter) og på ben, fødder, tær (nedre ekstremiteter) har været stigende igennem perioden sammen med at omfanget af skader, hvor skadestypen er uoplyst eller dårligt oplyst også har været stigende.

2.1.1 Daginstitutioner

Der er anmeldt i alt 12.114 arbejdsulykker fra daginstitutionerne i perioden 2005-2010, med det laveste i 2006 på 1.855 arbejdsulykker stigende til 2.277 arbejdsulykker i 2010.

Figur 3 viser de anmeldte arbejdsulykker fra branchegruppen daginstitutioner for perioden 2005-2010 fordelt på skadetyper.

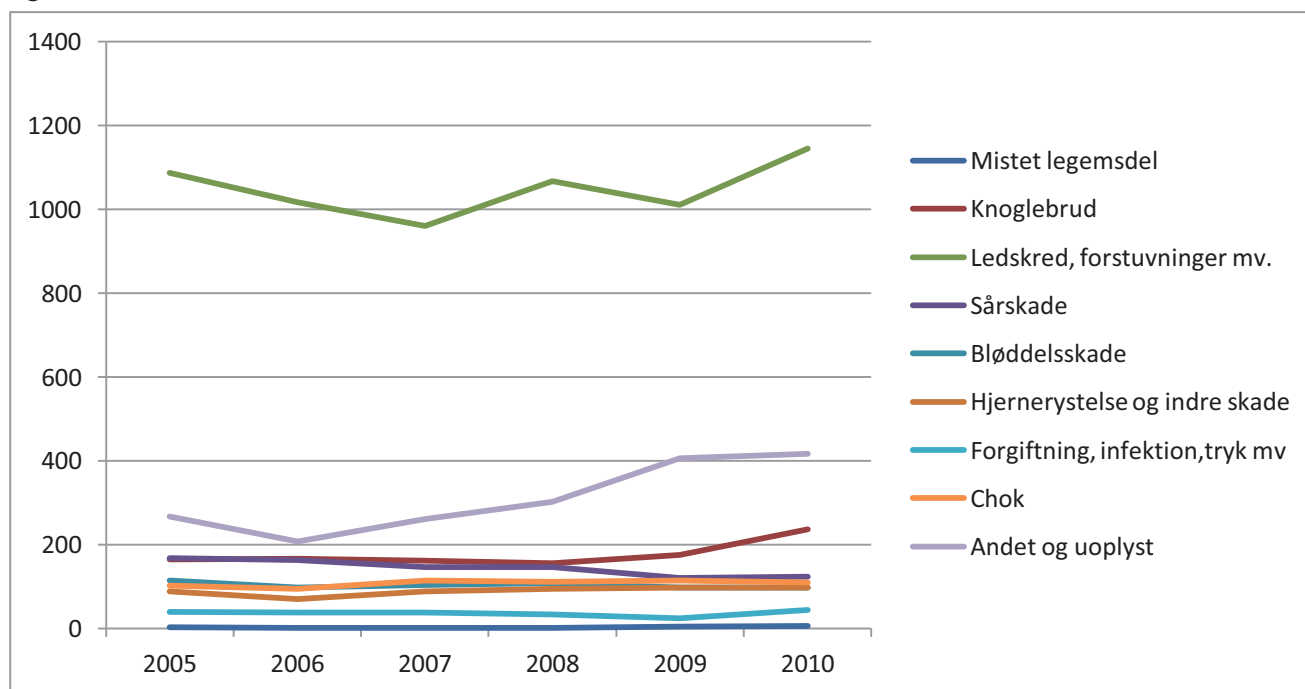
Der er især tale om forstuvninger, men man må også bemærke ganske mange knoglebrud, sårskader og chok, samt hjernerystelse og indre skader. Gruppen af andre og uoplyste skader er desuden stigende i perioden, hvilket betyder, at anmeldelserne ikke er udfyldt hensigtsmæssigt eller fyldestgørende.

Sårskaderne har været faldende i perioden, men ellers er de øvrige skadetyper stigende igennem perioden.

I bilag kan man se en oversigt over, de skademåder ulykkerne sker på i Daginstitutionerne. Her fremgår det, at følgende skademåder er de hyppigst forekommende:

- Fald med 2041 anmeldte arbejdsulykker i perioden 2005-2010, stabil udvikling
- Overbelastning ved vrid eller drej med 1125 anmeldte arbejdsulykker i perioden 2005-2010, stabil udvikling
- Overbelastning ved løft med 1092 anmeldte arbejdsulykker i perioden 2005-2010, stabil udvikling
- Andre typer af fald, hvor skadelidte er stødt imod en genstand med 834 anmeldte arbejdsulykker i perioden 2005-2010, stigende udvikling
- Støden imod genstand i en vandret bevægelse med 786 anmeldte arbejdsulykker i perioden 2005-2010, stigende udvikling
- Ramt af forskellige genstande i bevægelse, noget der falder ned svinger ud, roterer, kører, mv, med 1721 anmeldte arbejdsulykker i perioden 2005-2010, Stigende udvikling
- Kontakt med forskellige genstande der er skarpe, kan stikke, skære mv, med 405 anmeldte arbejdsulykker i perioden 2005-2010, stabil udvikling
- Andre akutte overbelastninger ved træk/skub, snublen, gribning af andre personer med 1307 anmeldte arbejdsulykker i perioden 2005-2010, svingende til stabil udvikling.

Figur 3

Figur 3 viser de anmeldte arbejdsulykker fra Daginstitutioner i perioden 2005-2010 fordelt på ulykkestypen

I bilag ligger der også en oversigt over hvilke skadet legemsdele, de forskellige skadetyper omfatter på daginstitutionsområdet. Som man vil kunne se så rammer skaderne mange forskellige kropsdele, men de store grupper er følgende:

Rygskader udgør den største gruppe med 3.036 skader på 5 år og hvor størsteparten er registreret som forstuvninger, hvilket er praksis, når der er tale om forvridning af rygsøjlen. Men der er også rigtig mange skader på henholdsvis skuldre (721), arme (458), hænder (331) og håndled (267), samt fingre (653). Ligesom der er ganske mange skader på ben og knæ (1305) og ankel (457), samt fod (779) og tær (195). Man skal også lægge mærke til de mange skader på hovedet med i alt 1199 skader, samt skader på flere legemsdele (688) og psykiske traumer (399).

I 2004 blev en række ulykkestyper analyseret, herunder fald og manuel håndtering, som er 3 af de store ulykkestyper på daginstitutionsområdet. I den analyse kan man se følgende:

- At 9 % af faldulykkerne sker på trapper, 29 % på gulve og 39 % på veje og 14 % på udendørs terræn.
- At 36 % af de manuelle løft er løft af børn og yderligere 4 % er løft af patienter, mens de øvrige 60 % er løft af andet, herunder møbler, emballage, redskaber og andet ikke nærmere angivet.
- At 31 % af ulykker ved brug af interne transportmidler sker med manuelle transportmidler og 1 % med mekaniske transportmidler, mens resten ikke er nærmere angivet.

I bilag ligger der også en oversigt over de jobtyper i daginstitutionerne, som arbejdsulykkerne er sket for.

Som man kan se så vedrører en del af ulykkerne jobtyper, der ikke umiddelbart omfatter BAR SOSU's medlemmer, men er personer, som er beskæftigede på arbejdspladser, der kategoriseres som daginstitutioner, dvs. også håndværkere, administration mv.

Afgrænser man tabellen til de grundlæggende jobtyper indenfor BAR SOSU, som samtidig også er de jobgrupper, hvor de fleste arbejdsulykker sker, fremkommer følgende liste på daginstitutionsområdet som vist i tabel 2.

Tabel 2 Daginstitutioner	Registreringsår						I alt
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
0110-3225 diverse administrativt arbejde, samt teknikerarbejde mm	139	108	99	92	80	79	597
3226 Fysioterapi, kiropraktik og andet terapeutarbejde	9	10	8	10	14	14	65
3229 Arbejde med emner inden for ergoterapi, zoneterapi, yoga med videre (Afspændingspædagog, ergoterapeut, yogalærer, zoneterapeut)	5	1	1	1	1	2	11
3231 Sygeplejearbejde	11	10	8	4	4	2	39
3300 Undervisnings- og omsorgsarbejde	9	4	12	1	3	2	31
3310 Skoleundervisning af børn under den undervisningspligtige alder	5	2	7	19	16	7	56
3320 Pædagogisk arbejde med børn under den undervisningspligtige alder	675	586	583	628	603	715	3.790
3330 Omsorgs- og pædagogisk arbejde for børn og voksne i specialinstitutioner	84	111	108	140	162	192	797
3340 Undervisning og pædagogisk arbejde i institutioner i øvrigt	205	222	197	173	189	216	1.202
3415-5123 Diverse administrative funktioner	72	62	63	56	71	83	407
5131 Børnepasning og pædagogisk hjælp	48	70	95	158	263	310	944
5132 Social- og sundhedspersonale på institutioner, samt portørarbejde	441	381	393	394	341	330	2.280
5133 Social- og sundhedspersonale i private hjem	50	57	57	69	56	50	339
5139 Omsorgsarbejde i øvrigt	1	8	12	19	27	31	98
5140-0131 Diverse håndværksarbejde mv	70	64	71	89	94	100	488
9132 Rengøring, køkkenhjælp mv. (ikke private hjem)	68	53	64	56	54	47	342
9133-9330 Diverse ufaglærte opgaver	73	53	55	55	51	52	339
9999 Uoplyst og grupper der ikke kan placeres	72	61	56	75	47	76	387
I alt	2.036	1.855	1.877	2.020	2.049	2.277	12.114

Tabel 2 viser antallet af anmeldte arbejdsulykker fra Daginstitutioner i perioden 2005-2010 fordelt på jobtype

Der er Pædagogisk arbejde med børn under den undervisningspligtige alder, Social- og sundhedspersonale på institutioner, samt portørarbejdet og Undervisning og pædagogisk arbejde i institutioner i øvrigt, der præger billedet af skader, hvor tallene for pædagogerne stiger igennem perioden, mens den falder for social og sundhedspersonalet.

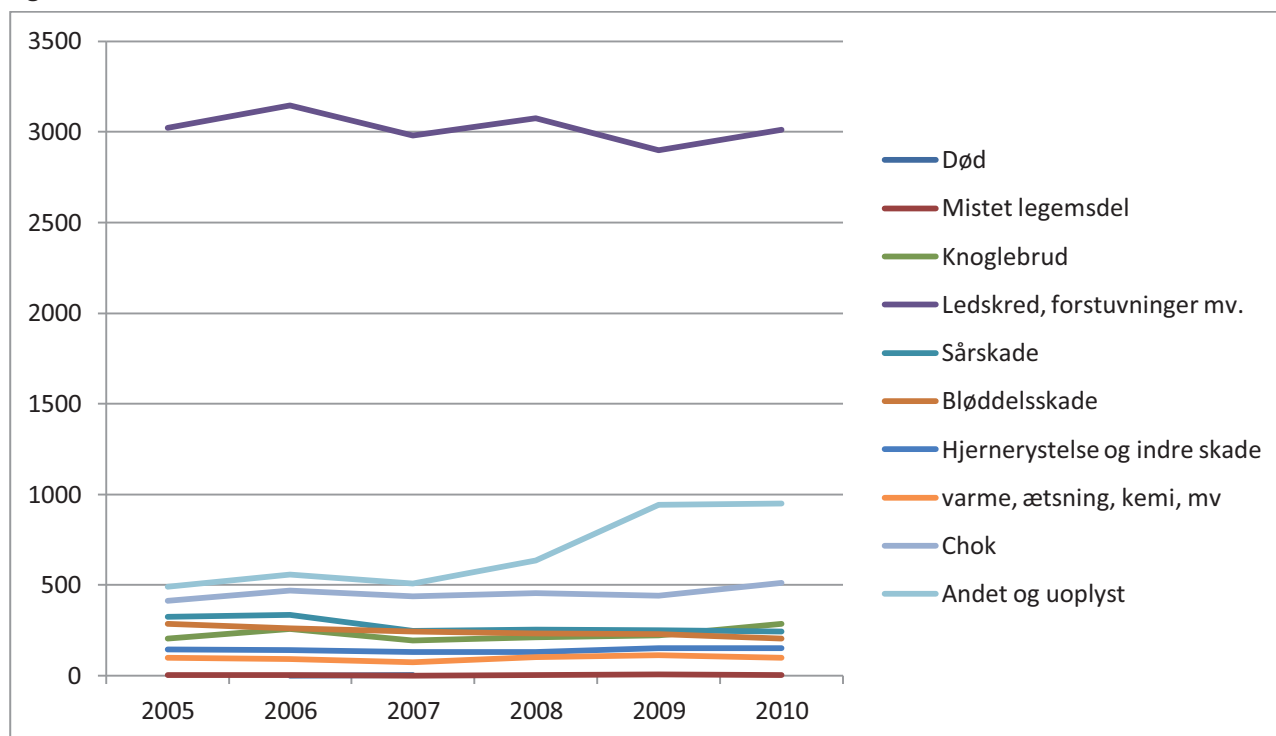
2.1.2 Døgninstitutioner og hjemmepleje

Der er anmeldt i alt 30.881 arbejdsulykker fra døgninstitutioner og hjemmepleje i perioden 2005-2010 med det laveste antal i 2007 på 4.821 arbejdsulykker stigende til 5.456 arbejdsulykker i 2010.

Figur 4 viser de anmeldte arbejdsulykker fra branchegruppen døgninstitutioner og hjemmepleje for perioden 2005-2010 fordelt på skadetype. Den altoverskyggende skadetype er forstuvninger, som mere eller mindre konstant ligger på de 3000 anmeldelser om året. Gruppen af andre og uoplyste skader er desuden stigende i perioden, hvilket betyder, at anmeldelserne ikke er udfyldt hensigtsmæssigt eller fyldestgørende. Desuden ser man, at antallet af knoglebrud og chok er stigende igennem perioden, mens antallet af sårskader og bløddelsskader falder.

Figur 4

Figur 4 viser antallet af anmeldte arbejdsulykker fra Døgninstitutioner og hjemmepleje i perioden 2005-2010 fordelt på ulykkestypen

I bilag kan man se en oversigt over de skademåder, ulykkerne sker på i Døgninstitutioner og hjemmepleje. Her fremgår det, at følgende skademåder er de hyppigst forekommende:

- Fald med 3307 anmeldte arbejdsulykker i perioden 2005-2010, stigende udvikling
- Overbelastning ved vrid eller drej med 3829 anmeldte arbejdsulykker i perioden 2005-2010, stabil udvikling
- Overbelastning ved løft med 2784 anmeldte arbejdsulykker i perioden 2005-2010, faldende udvikling
- Andre typer af fald, hvor skadelidte er stødt imod en genstand med 1496 anmeldte arbejdsulykker i perioden 2005-2010, stigende udvikling
- Støden imod genstand i en vandret bevægelse med 786 anmeldte arbejdsulykker i perioden 2005-2010
- Ramt af forskellige genstande i bevægelse, noget der falder ned, svinger ud, roterer, kører, mv., med 2873 anmeldte arbejdsulykker i perioden 2005-2010, stigende udvikling
- Skadelidte i bevægelse, hvor han/hun støder imod genstande mv, 1496 anmeldte arbejdsulykker i perioden 2005-2010, stigende udvikling
- Andre akutte overbelastninger ved træk/skub, snublen, gribning af andre personer med 5099 anmeldte arbejdsulykker i perioden 2005-2010, faldende udvikling
- Psykiske akutte overbelastninger med 3420 anmeldte arbejdsulykker i perioden 2005-2010, stabil udvikling

- Slag, spark skaller, kvælertag, bid mv, med 2127 anmeldte arbejdsulykker i perioden 2005-2010, stabil udvikling

I bilag ligger der også en oversigt over hvilken skadet legemsdele, de forskellige skadetyper omfatter, på døgninstitutioner og hjemmepleje området. Som man vil kunne se, så rammer skaderne mange forskellige kropsdele, men de store grupper er følgende:

Rygskader udgør den største gruppe med 9.100 skader på 5 år og hvor størsteparten er registreret som forstuvninger, hvilket er praksis, når der er tale om forvridning af rygsøjlen. Men der er også rigtig mange skader på henholdsvis skuldre (2.666), arme (1.363), hænder (838) og håndled (754), samt fingre (1.833). Ligesom der er ganske mange skader på ben og knæ (2.285) og ankel (597), samt fod (1.013) og tæer (268). Man skal også lægge mærke til de mange skader på hovedet med i alt 2.000 skader, samt skader på flere legemsdele (2.117) og psykiske traumer (1.627).

I 2004 blev en række ulykkestyper analyseret, herunder fald og manuel håndtering, som er 3 af de store ulykkestyper på døgninstitutionsområdet. I den analyse kan man se følgende:

- At 17 % af faldulykkerne sker på trapper, 35 % på gulve, 33 % på veje og 7 % på udendørs terræn.
- At 62 % af de manuelle løft er løft af patienter, mens de øvrige 38 % er løft af andet, herunder møbler, emballage, redskaber og andet ikke nærmere angivet.
- At 47 % af ulykker ved brug af interne transportmidler sker med manuelle transportmidler og 5 % med mekaniske transportmidler, mens resten ikke er nærmere angivet.

I bilag ligger der også en oversigt over de jobtyper i døgninstitutioner og hjemmepleje, som arbejdsulykkerne er sket for. Som man kan se, så vedrører en del af ulykkerne jobtyper, der ikke umiddelbart omfatter BAR SOSU's medlemmer, men er personer, som er beskæftigede på arbejdspladser, der kategoriseres som døgninstitutioner og hjemmepleje, Dvs også håndværkere, administration mv.

Afgrænser man tabellen til de grundlæggende jobtyper indenfor BAR SOSU, som samtidig også er de jobgrupper, hvor de fleste arbejdsulykker sker, fremkommer følgende liste på døgninstitutioner og hjemmepleje området, som vist i tabel 3.

Tabel 3 Døgninstitutioner og hjemmepleje	Registreringsår						I alt
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
1110-3223 Diverse ledelsesmæssigt og tekniske funktioner mv	102	108	97	72	96	103	578
3226 Fysioterapi, kiropraktik og andet terapeutarbejde	14	25	28	22	16	18	123
3229 Arbejde med emner inden for ergoterapi, zoneterapi, yoga med videre (Afspændingspædagog, ergoterapeut, yogalærer, zoneterapeut)	7	14	7	10	11	13	62
3231 Sygeplejearbejde	154	165	108	104	102	95	728
3300-3340 undervisning og pædagogisk arbejde på institutioner	765	872	812	935	1.053	1.110	5.547
3417-5121 diverse specialopgaver indenfor forvaltning mv	58	64	49	39	52	40	302
5122-5123 tilberedning af mad og servering	113	93	80	65	68	75	494
5131 Børnepasning og pædagogisk hjælp	19	11	31	39	55	77	232
5132 Social- og sundhedspersonale på institutioner, samt portørarbejde	2.205	2.170	2.060	2.131	1.974	1.822	12.362
5133 Social- og sundhedspersonale i private hjem	1.327	1.482	1.334	1.333	1.492	1.729	8.697
5139 Omsorgsarbejde i øvrigt	22	27	34	78	81	96	338
5141 Personpleje	12	27	4	19	37	51	150
5149 Servicearbejde i øvrigt	10	10	11	14	35	43	123
5169-8340 Diverse håndværkmæssige opgaver	26	33	15	16	28	23	141
9131 Rengørings- og køkkenhjælpsarbejde i private hjem	29	30	16	26	24	17	142
9132 Rengøring, køkkenhjælp mv. (ikke private hjem)	152	147	123	164	113	91	790
9133-9330 Diverse ufaglærte opgaver	65	60	57	52	53	53	340
9999 Uoplyst og grupper der ikke kan placeres	61	90	63	85	66	95	460
I alt	4.987	5.263	4.821	5.100	5.254	5.456	30.881

Tabel 3 viser antallet af anmeldte arbejdsulykker fra Døgninstitutioner og hjemmeplejen i perioden 2005-2010 fordelt på jobtype

Som man kan se, så sker skaderne helt overvejende for Social- og sundhedspersonale på institutioner, samt ved portørarbejdet, Social- og sundhedspersonale i private hjem. Lægger man de 2 grupper sammen så ser man, at udviklingen i perioden har ligget uændret stabilt på de godt 3500 anmeldelser om året.

Man ser også, at undervisning og pædagogisk arbejde på institutioner omfatter mange skader, hvilket har været i stigning igennem perioden. Endelig udgør rengøringsarbejdet og køkkenarbejde med madlavning en stor gruppe af skader.

2.1.3 Hospitaler

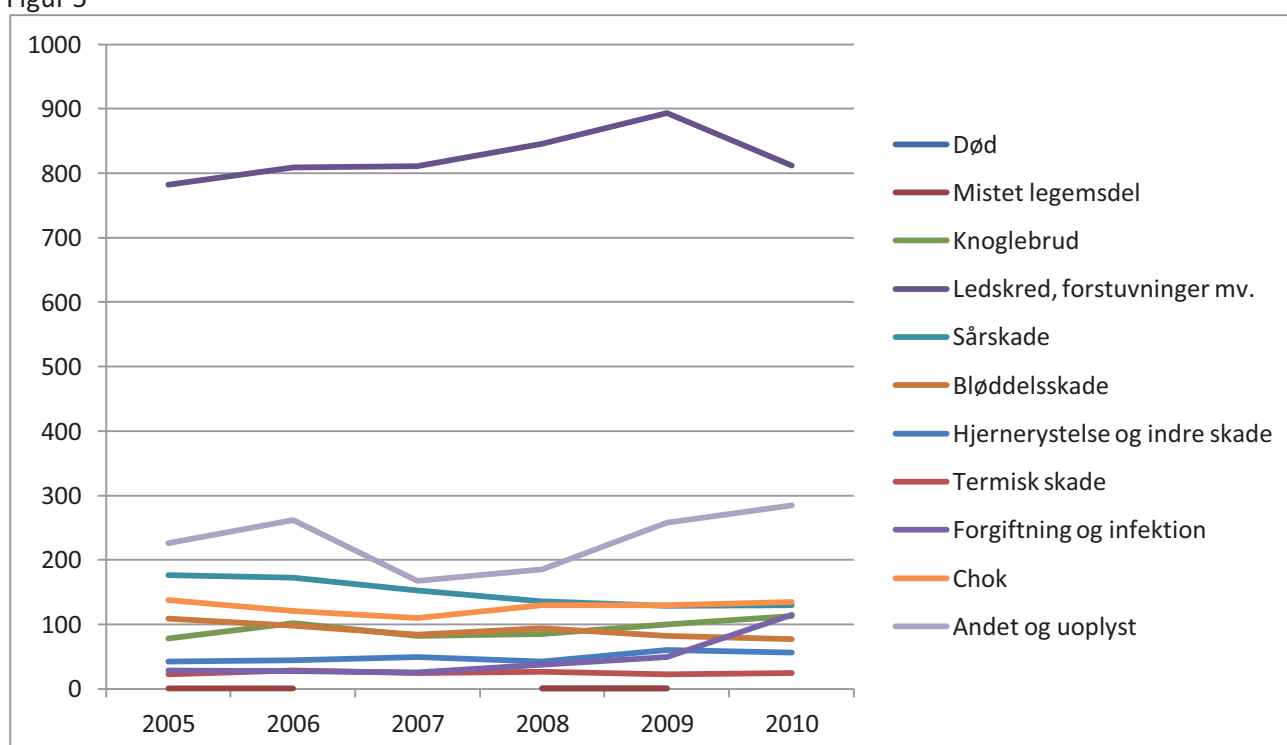
Der er anmeldt i alt 9.826 arbejdsulykker fra hospitaler i perioden 2005-2010, med det laveste i 2007 på 1.505 arbejdsulykker stigende til 1.740 arbejdsulykker i 2010.

Figur 5 viser de anmeldte arbejdsulykker fra branchegruppen hospitaler for perioden 2005-2010 fordelt på skadetyper.

Der er især tale om forstuvninger, men man må også bemærke ganske mange knoglebrud, sårskader og chok, samt bløddelsskader, forgiftninger og hjernerystelse og indre skader. Gruppen af andre og uoplyste skader er desuden stigende i perioden, hvilket betyder, at anmeldelserne ikke er udfyldt hensigtsmæssigt eller fyldestgørende.

Forstuvningerne har været stigende i perioden, men viser et fald i 2010. Sårskaderne har været faldende i perioden, mens chok, forgiftninger, hjernerystelser og knoglebrudene har været stigende igennem perioden.

Figur 5

Figur 5 viser antallet af anmeldte arbejdsulykker fra Hospitaler i perioden 2005-2010 fordelt på ulykkestypen

I bilag kan man se en oversigt over de skademåder, ulykkerne sker på, på hospitaler. Her fremgår det, at følgende skademåder er de hyppigst forekommende:

- Overbelastning ved vrid eller drej med 1021 anmeldte arbejdsulykker i perioden 2005-2010, stabil udvikling
- Overbelastning ved løft med 994 anmeldte arbejdsulykker i perioden 2005-2010, stabil udvikling
- Fald med 881 anmeldte arbejdsulykker i perioden 2005-2010, stabil udvikling
- Akut psykisk overbelastning eller chok med 1151 anmeldte arbejdsulykker i perioden 2005-2010, stabil udvikling
- Støden imod genstand i en vandret bevægelse med 471 anmeldte arbejdsulykker i perioden 2005-2010, stigende udvikling
- Andre typer af fald, hvor skadelidte er stødt imod en genstand med 464 anmeldte arbejdsulykker i perioden 2005-2010, stabil udvikling
- Ramt af forskellige genstande i bevægelse, noget der falder ned, svinger ud, roterer, kører, mv, med 885 anmeldte arbejdsulykker i perioden 2005-2010, svingende udvikling

- Kontakt med forskellige genstande der er skarpe, kan stikke, skære mv, med 585 anmeldte arbejdsulykker i perioden 2005-2010, stabil udvikling
- Andre akutte overbelastninger ved træk/skub, snublen, gribning af andre personer med 646 anmeldte arbejdsulykker i perioden 2005-2010, stabil udvikling.
- Slag, spark skaller, kvælerlag, bid mv, med 638 anmeldte arbejdsulykker i perioden 2005-2010, stabil udvikling

I bilag ligger der også en oversigt over hvilken skadet legemsdele, de forskellige skadetyper omfatter på hospitalsområdet. Som man vil kunne se, så rammer skaderne mange forskellige kropsdele, men de store grupper er følgende:

Rygskader udgør den største gruppe med 2.474 skader på 5 år og hvor størsteparten er registreret som forstuvninger, hvilket er praksis, når der er tale om forvridning af rygsøjlen. Men der er også rigtig mange skader på henholdsvis skuldre (635), arme (373), hænder (387) og håndled (221), samt fingre (838). Ligesom der er ganske mange skader på ben og knæ (674) og ankel (171), samt fod (403) og tæer (146). Man skal også lægge mærke til de mange skader på hovedet med i alt 2.000 skader, samt skader på flere legemsdele (786) og psykiske traumer (443).

I 2004 blev en række ulykkestyper analyseret, herunder fald og manuel håndtering, som er 3 af de store ulykkestyper på døgninstitutionsområdet. I den analyse kan man se følgende:

- At 12 % af faldulykkerne sker på trapper, 53 % på gulve og 17 % på veje og 6 % terræn, samt 7 % fra andre konstruktioner med fald til lavere niveau.
- At 49 % af de manuelle løft er løft af patienter, mens de øvrige 51 % er løft af andet, herunder møbler, emballage, redskaber og andet ikke nærmere angivet.
- At 62 % af ulykker ved brug af interne transportmidler sker med manuelle transportmidler og 10 % med mekaniske transportmidler, mens resten ikke er nærmere angivet.

I bilag ligger der også en oversigt over de jobtyper på hospitalerne, som arbejdsulykkerne er sket for.

Tabel 4 Hospitaler	Registreringsår						I alt
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
1120-2213 Diverse ledelsesfunktioner	9	19	18	21	22	46	135
2221 Lægearbejde	46	42	21	49	55	68	281
2222-2229 Tandlæge, farmaceut mv		1	1	2	2	7	13
2230 Jordemoderarbejde	25	23	28	35	19	29	159
2331 Undervisning i folkeskoler, ekskl. børnehaveklasse	1						1
2331-3132 Diverse opgaver for højtuddannede	17	23	22	16	16	13	107
3133 Betjening af hospitalsudstyr	14	23	20	15	15	14	101
3211 Teknikerarbejde inden for biologi, biokemi, farmakologi og zoologi	40	32	32	35	44	30	213
3152+3212-3225 Diverse teknikeropgaver, kost og tandpleje	4	14	28	26	10	20	102
3226 Fysioterapi, kiropraktik og andet terapeutarbejde	43	42	42	48	49	49	273
3229 Arbejde med emner inden for ergoterapi, zoneterapi, yoga med videre (Afspændingspædagog, ergoterapeut, yogalærer, zoneterapeut)	1	8	16	10	14	7	56
3231 Sygeplejearbejde	506	531	443	505	579	554	3.118
3320-4190 Diverse administrative funktioner	36	36	53	47	58	78	308
4222 Reception- og lægesekretærarbejde	22	22	14	20	19	28	125
5122 Tilberedning af måltider, fx kok og køkkenleder	24	41	30	27	38	26	186
5132 Social- og sundhedspersonale på institutioner, samt portørarbejde	521	520	447	460	519	528	2.995
5133 Social- og sundhedspersonale i private hjem	9	9	23	12	5	5	63
4223-5121, 5123-5131, 5149 Diverse servicearbejde	13	5	10	15	35	32	110
5162-8324 Diverse håndværkarbejde mv	47	24	39	42	80	70	302
9132 Rengøring, køkkenhjælp mv. (ikke private hjem)	179	192	177	169	159	154	1.030
9131, 9133-9330 Diverse ufaglært arbejde	34	27	22	27	17	11	138
9999 Uoplyst og grupper der ikke kan placeres	25	35	29	17	5	10	121
I alt	1.602	1.664	1.505	1.583	1.725	1.747	9.826

Tabel 4 viser antallet af anmeldte arbejdsulykker fra Hospitaler i perioden 2005-2010 fordelt på jobtype

Som man kan se, så vedrører en del af ulykkerne jobtyper, der ikke umiddelbart omfatter BAR SOSU's medlemmer, men er personer, som er beskæftigede på arbejdspladser, der kategoriseres som døgninstitutioner og hjemmepleje, dvs også håndværkere, administration mv.

Afgrænser man tabellen til de grundlæggende jobtyper indenfor BAR SOSU, som samtidig også er de jobtyper, hvor de fleste arbejdsulykker sker, fremkommer ovenstående liste på hospitalsområdet, som vist i tabel 4.

Som man kan se, så udgør de største jobtyper med skader sygeplejearbejde, samt social og sundhedspersonalet, samt Portørarbejde. Men man må også bemærke et stort antal ulykker ved rengøring og køkkenhjælp. Derudover er der en bred gruppe af andre funktioner, som også kommer til skade på hospitalerne.

På ingen af de store jobtyper kan der spores nogen udvikling over årene. Det sker nogenlunde det samme antal arbejdsulykker hvert år for de forskellige typer af job.

2.2 Skadestuedata fra Statens Institut for Folkesundhed

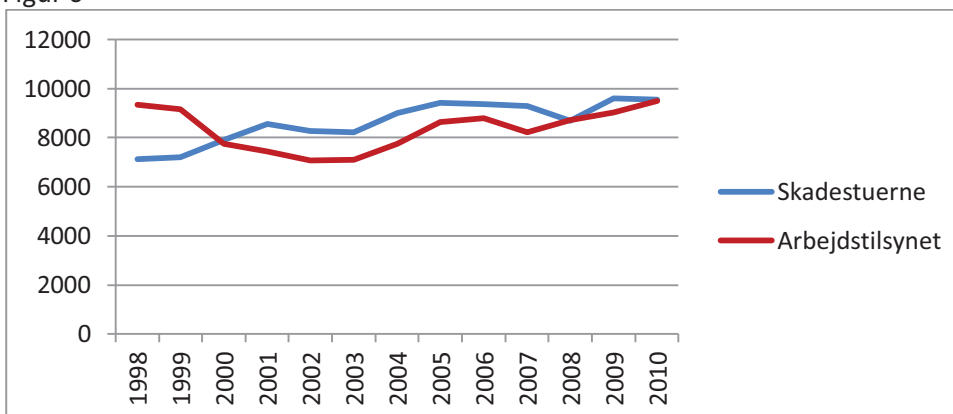
Statens Institut for Folkesundhed har igennem de sidste 20 år samlet oplysninger om alle former for ulykker, hvor den tilskadekomne har søgt skadestue. Herunder også arbejdsulykker. Der er indsamlet oplysninger fra 5 skadestuer i landet, repræsentativt fordelt både mht befolkning som beskæftigelsen. Der har igennem årene sket en del ændringer på skadestuernes optageområder, ligesom der er sket ændringer i registreringspraksis. Men det er muligt at skaffe oplysninger om de sidste 10 års registreringer, dækkende 12,5 % af arbejdsstyrken, hvor en opregning til hele landet fremkommer ved et multiplum af 8.

Denne registrering har kun mulighed for at registrere den branche, som skadelidte er beskæftiget i på et relativt overordnet niveau, men det er muligt at få oplysninger på branche om Social- og Sundhedsområdet. Det er ikke muligt at få oplyst skadelidtes fag eller stillingsbetegnelse.

Figur 6 viser udviklingen i forekomsten af arbejdsulykker indenfor Social- og Sundhedsområdet, hvor skadelidte har søgt skadestue. Til sammenligning er forekomsten af anmeldte arbejdsulykker til Arbejdstilsynet lagt ind i figuren. De 2 udviklingskurver følger hinanden ganske tæt og underbygger således hinanden, blandt andet med at der er en stigning i forekomsten af arbejdsulykker i denne branche og det har der været igennem de sidste 10 år-12 år.

Figur 7 viser den tilsvarende udvikling for incidensen for arbejdsulykker pr. 1000 beskæftigede. Også denne figur understreger, at der er en stigende trend i udviklingen af forekomsten af arbejdsulykker indenfor Social- og Sundhedsområdet.

Figur 6

Figur 6 viser udviklingen i antallet af henholdsvis skadestuebehandlede, som anmeldte arbejdsulykker

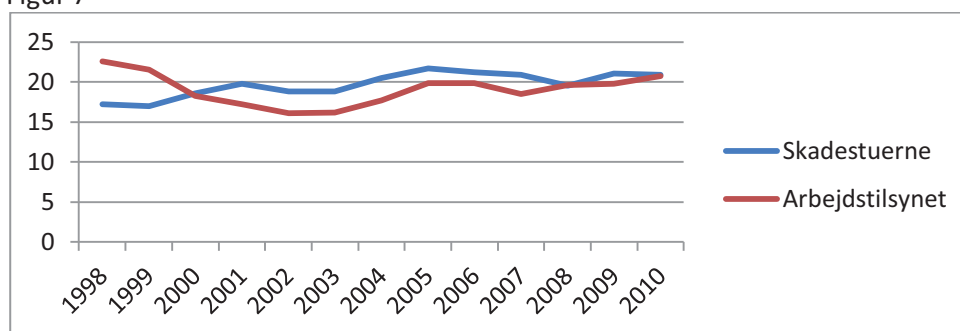
Man kan på dette grundlag få opfattelsen af, at alle anmeldepligtige arbejdsulykker bliver anmeldt til Arbejdstilsynet, idet den meget lille forskel, der ses i figur 6 og 7, er så lille, at usikkerheden mht brancheoplysningerne kan begrunde den angivne forskel.

Men det skal efterfølgende vise sig, at der er en vis forskel i typen af de registrerede skader imellem de 2 registre, der er værd at bemærke. Denne forskel gælder de mest hyppige skader, som registreres i henholdsvis skadestueregistret og i arbejdstilsynets register.

Som vist i afsnit 2.1 så registrerer arbejdstilsynet ganske mange skader med forvridninger, hvilket er skader, der ofte ikke søges skadestuebehandling for. Heller ikke hvis det drejer sig om rygskeer, hvor andre behandlere og behandlingsformer bliver anvendt. Til gengæld har skadestueregistre ganske mange stikskader, hvilket ikke fremgår af Arbejdstilsynets registreringer. Dette skyldes givet, at stikskader ikke medfører mere end en dags uarbejdsdygtighed udover tilskadekomstdagen, men man søger gerne skadestue, især hvis man arbejder på et hospital, for at få kontrolleret smittefaren.

Der er altså grund til at tro, at de 2 registre kun registrerer en del af de arbejdsulykker, som forekommer, men at kombinationen af viden fra de to registre kan bruges til at fastlægge hvilken forebyggelsesstrategi, der bør sættes i værk.

Figur 7

Figur 7 viser udviklingen af incidensen for henholdsvis skadestuebehandlede, som anmeldte arbejdsulykker pr. 1000 beskæftigede.

2.2.1 Skademåden for de skadestuebehandlede arbejdsulykker

Skadestuerne registrerer den måde, hvorpå selve skaden forårsages ved ulykken. Figur 8 viser en kort oversigt over de forskellige skademåder, som forekommer indenfor Social og sundhedsområdet, idet de væsentligste skademåder er trukket frem og samlet i de angivne hovedgrupper.

Som man kan se, så udgør stikskaderne de alt dominerende skademåder blandt de skader, som de skadestuebehandlede arbejdsulykker er forårsaget af. Dernæst kommer slag og stød, samt andre skader forårsaget af skarpe genstande, der kan klippe, snitte, rive, save mv. Skader som følge af overbelastninger af kroppen, som fx ved vrid mv. forekommer i et vist omfang, men slet ikke i så høj grad, som de der anmeldes til arbejdstilsynet. Dette billede af skaderne kan begrundes i, at man i højere grad søger skadestue ved egentlige fysiske læsioner, mens man søger andre behandlingssteder ved overbelastningsskaderne og akutte psykiske skader.

Figur 8

Skademåde	Gns årlige antal
Slag og stød	2208
Klip, snit, riv, sav	1093
Stik	3301
Bid fra person og dyr	203
Klemmt mast	331
Kvælning, mgl. Ilt	51
Kemisk påvirkning af flydende form	115
Kemisk påvirkning i gas form	115
Kemisk påvirkning andet	24
Kontakt med varm væske og andet	125
Kontakt med elektrisk strøm	45
Akut overbelastning ved vrid	848
Anden akut overbelastning	435
Skademåde uoplyst	381

Figur 8 viser den gennemsnitlige opregnede årlige antal af skadestuebehandlede arbejdsulykker i perioden 2008-2009 fordelt på skademåde indenfor social og sundhedsområdet.

2.2.2 Ulykkeshændelsen for de skadestuebehandlede arbejdsulykker

Skadestuerne registrerer den ulykkeshændelse, som førte til skaden. Ulykkeshændelsen kan betragtes som, den umiddelbare årsag til, at ulykken sker og derfor en vigtig parameter i dokumentationen af, hvad der skaber ulykkerne og derfor også det, som kan danne grundlag for den forebyggende indsats. Figur 9 viser en kort oversigt over de forskellige ulykkeshændelser, som forekommer indenfor Social og sundhedsområdet, idet de væsentligste ulykkeshændelser er trukket frem og samlet i de angivne hovedgrupper.

Figur 9

Udløsning af energi som tryk, ild, el mv	115
Dannelse af røg, støv eller pulver	101
Kollaps, brud, fejl af udstyr/ materialer	19
Egen mistet kontrol over udstyr, materialer	3973
Fejlfunktion og mistet kontrol med udstyr	723
Fejlfunktion og mistet kontrol af transportmiddel	168
Fald	864
Skubbe, trække, bære, løfte, sætte genstande	176
Vende, vride, snuble, glide, træde forkert	637
Uhensigtsmæssige bevægelser	589
Handling med kontakt med andre personer	1365
Andre typer af hændelser	72
Uoplyst hændelse	472

Figur 9 viser den gennemsnitlige opregnede årlige antal af skadestuebehandlede arbejdsulykker i perioden 2008-2009 fordelt på arten af ulykkeshændelse indenfor social og sundhedsområdet.

Som man kan se, så sker der ganske mange ulykker ved, at den skadelidte selv mister kontrollen over udstyr eller materialer, eller at andre gør det. Desuden sker der mange ulykker ved uhensigtsmæssige bevægelser, vrid og kontakt med andre personer. Disse ulykkeshændelser er nok ikke så overraskende, for de der arbejder indenfor social og sundhedsområdet, og når man ser på typen af arbejdsulykker, der sker. Spørgsmålet er så, hvorfor man mister kontrollen og hvorfor man foretager uhensigtsmæssige bevægelser, hvilket er spørgsmål, der ikke besvares af de eksisterende statistikker, men som er de bagvedliggende årsager, der bør findes et svar på.

2.2.3 Det skadevoldende emne for de skadestuebehandlede arbejdsulykker

Skadestuerne registrerer desuden hvilket emne, der har indgået i skademåden, som det direkte skadevoldende element. Figur 10 viser en kort oversigt over de væsentligste skadevoldende elementer, som forekommer ved arbejdsulykker indenfor Social og sundhedsområdet, idet de væsentligste skadevoldende emner er trukket frem og samlet i de angivne hovedgrupper.

Figur 10

Skadevoldende element	Gns årlige antal
Kanyle	2749
Injektionssprøjte	144
Skalpel og suturnå	221
Suturnål	232
Operationsudstyr, uspec.	43
Møbler	440
Trapper	237
Medicinsk udstyr, andet og uspeci.	429
Døre	261
Kørestole og andre hjælpemidler	91
Dyr	101
Menneske	1416
Blod og anden væsvædske	149
Køkkenkniv, uspec.	136
Personbil	62

Figur 10 viser den gennemsnitlige opregnede årlige antal af skadestuebehandlede arbejdsulykker i perioden 2008-2009 for udvalgte skadevoldende elementer indenfor social og sundhedsområdet.

Ikke overraskende udgør lagt de fleste skadevoldende emner kanylerne og dertil kommer andre skarpe hospitalsredskaber. Men mennesker, som skadevolder, er også en ganske stor gruppe, der hænger sammen med de oplysninger i figur 8, der angiver slag og stød.

2.3 Andre kilder

De andre kilder, der giver oplysninger om arbejdsulykker på Social og sundhedsområdet, er dels resultater fra den Nationale Arbejdsmiljøundersøgelse fra 2010 og dels resultater fra en stor Hollandsk kortlægning af risikoen for arbejdsulykker.

2.3.1 Arbejdsmiljø og helbred i Danmark 2010

Den Nationale Arbejdsmiljøundersøgelse i Danmark har været gentaget hvert femte år siden 1990. Den seneste undersøgelse er gennemført i 2010 med udsendelse af spørgeskemaer til 30.000 personer. Der skal her trækkes resultater frem for de 3 faggrupper, som primært knytter sig til social og sundhedsområdet, nemlig sygeplejerskerne, social og sundhedshjælperne og pædagoger og pædagogmedhjælpere. Resultaterne er hentet fra henholdsvis rapporten ” Hovedresultater fra undersøgelsen Arbejdsmiljø og helbred i Danmark 2010” (NFA 2011) og fra den tilhørende hjemmeside med specifikke oplysninger fra undersøgelsen.

De oplysninger, der er trukket frem i denne rapport om de 3 faggrupper, som kan relatere sig til de ulykkestyper, der i de foregående afsnit har vist at være markante, er følgende (afsnittet om Job og arbejdsmiljø):

- Jobgrupper som bl.a hjemmehjælpere og pædagoger angiver i højere grad, at de i mere end ¼ af arbejdstiden arbejder med ryggen foroverbøjet eller vrider eller bøjer ryggen mange gange i timen.
- Hjemmehjælpere oplever, at de mindst ¼ af arbejdstiden skubber, trækker eller løfter mere end 10 kg.
- Mobning forekommer oftest i Jobgrupper, der arbejder med mennesker. Hjemmepleje, hjemmehjælp og omsorgsmedhjælpere samt pædagoger og pædagogmedhjælpere er oftest blevet udsat for mobning på arbejde indenfor de sidste 12 måneder.
- Sygeplejersker og hjemmeplejere er blandt de, der oftest er blevet udsat for vold på arbejdet indenfor de sidste 12 måneder.

I rapportens specielle kapitel om arbejdsulykker og sikkerhedsklima er følgende konklusion, der omhandler de 3 faggrupper følgende:

- Hjemmepleje, hjemmehjælp og omsorgsmedhjælpere er blandt de faggrupper, som har en høj ulykkesrisiko og som samtidig scorer lavt på to af tre spørgsmål om sikkerhedsklima.

Nedenstående 3 skemaer omfatter et uddrag af de konkrete resultater om de 3 faggrupper sygeplejersker, Hjemmepleje, hjemmehjælp og omsorgsmedhjælpere, samt pædagoger og pædagogmedhjælpere.

%: Procent af deltagerne i den angivne gruppe, der rapporterer denne dimension.

Tot.: Procent af alle deltagerne, der rapporterer denne dimension.

Ant. pers.: Antal personer i gruppen, som har svaret på spørgsmålet.

95 % konfidensinterval: Den statistiske usikkerhed på rapporteringen af dimensionen i den angivne gruppe, angivet i %.

Dimension/Gruppe	%	Tot.	Ant. pers.	95% Konfidens-interval	
Sygeplejersker		" "		Nedre grænse	Øvre grænse
Arbejdsulykker og sikkerhedsklima (2)					
Ledelsen accepter, at medarbejderen tager risici, når arbejdsplanen er stram, Enig/meget enig (Procent)	18	20	305	13	22
Ledelsen opmuntrer medarbejdere til at deltage i beslutninger, som påvirker deres sikkerhed, Enig/meget enig (Procent)	79	76	308	75	84
Sikkerhedskultur: Hjælper hinanden med at arbejde sikkert, Enig/meget enig (Procent)	95	91	316	93	97
Vi, som arbejder her, mener, at mindre ulykker er en normal del af vores daglige arbejde, Enig/meget enig (Procent)	11	23	304	7	14
Arbejdsulykker og sikkerhedsklima (1)					
Arbejdsulykke seneste år (Procent)	1	4	332	0	1
Negativ adfærd					
Trusler om vold på din arbejdsplads de seneste 12 måneder (Procent)	20	11	329	15	24
Fysisk vold på din arbejdsplads de seneste 12 måneder (Procent)	11	8	325	7	14

De uddrag, der er hentet frem, omfatter spørgsmål om "arbejdsulykker og sikkerhedsklima (1) og (2)", samt spørgsmål om "trussel om vold og fysisk vold". Der er ikke i undersøgelsen stillet spørgsmål om ulykkesrisikoen ved akut overbelastning. Oplysningerne er hentet fra den elektroniske udgave af Den Nationale Arbejdsmiljøundersøgelse 2011, som ligger på NFA's hjemmeside www.arbejdsmiljoforskning.dk/NAK.

Det første, man må bemærke for sygeplejerskerne, er, at 1 % af de adspurgte 332 sygeplejersker har svaret, at de har været udsatte for en arbejdsulykke indenfor det sidste år, hvilket giver en incident på 10 pr 1000. Det stemmer meget godt overens med de resultater, der foreligger fra ulykkesregistre.

Samtidig kan man se, at 95 % mener, at de har et godt sikkerhedsklima og at 79 % mener, at ledelsen opmuntrer medarbejderne til at deltage i beslutninger, der påvirker deres sikkerhed.

Kun 11 % mener, at mindre ulykker er en del af det daglige arbejde og kun 18 % mener, at ledelsen accepterer, at medarbejderne tager risici, når arbejdsplanen er stram.

På den anden side giver 20 % af sygeplejerskerne udtryk for, at de er udsatte for trussel om vold og at 11 % rent faktisk er udsatte for voldsulykker.

På dette grundlag kan man tolke, at sygeplejerskerne mener, at de har et godt sikkerhedsklima og at de selv opfatter, at de har en lav forekomst af ulykker og ulykkesrisici, men at de også opfatter, at de har et vist omfang af voldsrisiko.

Dimension/Gruppe	%	Tot.	Ant. pers.	95% Konfidensinterval	
Hjemmepleje, hjemmehjælp og omsorgsmedhjælpere		" "		Nedre grænse	Øvre grænse
Arbejdsulykker og sikkerhedsklima (2)					
Ledelsen accepter, at medarbejderen tager risici, når arbejdsplanen er stram, Enig/meget enig (Procent)	30	20	188	23	36
Ledelsen opmuntrer medarbejdere til at deltage i beslutninger, som påvirker deres sikkerhed, Enig/meget enig (Procent)	77	76	190	71	83
Sikkerhedskultur: Hjælper hinanden med at arbejde sikkert, Enig/meget enig (Procent)	92	91	203	88	95
Vi, som arbejder her, mener, at mindre ulykker er en normal del af vores daglige arbejde, Enig/meget enig (Procent)	38	23	186	31	45
Arbejdsulykker og sikkerhedsklima (1)					
Arbejdsulykke seneste år (Procent)	9	4	216	5	13
Negativ adfærd					
Trusler om vold på din arbejdsplads de seneste 12 måneder (Procent)	26	11	212	20	32
Fysisk vold på din arbejdsplads de seneste 12 måneder (Procent)	21	8	211	16	27

Det man må bemærke for hjemmeplejere, hjemmehjælpere og omsorgsmedhjælperne er, at 9 % ud af 216 har svaret, at de har været udsatte for en arbejdsulykke indenfor det sidste år, hvilket giver en incident på 90 pr 1000. Det er en del mere end de resultater, der foreligger fra ulykkesregistre. Der er altså tale om en væsentlig underrapportering til Arbejdstilsynet.

Samtidig kan man se, at 92 % mener, at de har et godt sikkerhedsklima og at 77 % mener, at ledelsen opmuntrer medarbejderne til at deltage i beslutninger, der påvirker deres sikkerhed, dvs meget på linje med sygeplejerskerne.

Desuden mener 38 %, at mindre ulykker er en del af det daglige arbejde og 30 %, at ledelsen accepterer, at medarbejderne tager risici, når arbejdsplanen er stram.

Endvidere angiver 26 %, at de har været udsat for trussel om vold og 21 % angiver, at de rent faktisk har været udsatte for en fysisk voldsulykke.

På dette grundlag kan man tolke, at hjemmeplejere, hjemmehjælpere og omsorgsmedhjælperne mener, at de har en et godt sikkerhedsklima, samtidig med at de selv godt ved, at de har en meget høj forekomst af ulykker og ulykkesrisici og yderligere har en meget høj grad af voldsrisiko i deres daglige arbejde.

Dimension/Gruppe	%	Tot.	Ant. pers.	95% Konfidensinterval	
Pædagoger og pædagogmedhjælpere		" "		Nedre grænse	Øvre grænse
Arbejdsulykker og sikkerhedsklima (2)					
Ledelsen accepter, at medarbejderen tager risici, når arbejdsplanen er stram, Enig/meget enig (Procent)	21	20	489	17	25
Ledelsen opmuntrer medarbejdere til at deltage i beslutninger, som påvirker deres sikkerhed, Enig/meget enig (Procent)	80	76	504	77	84
Sikkerhedskultur: Hjælper hinanden med at arbejde sikkert, Enig/meget enig (Procent)	92	91	526	89	94
Vi, som arbejder her, mener, at mindre ulykker er en normal del af vores daglige arbejde, Enig/meget enig (Procent)	24	23	485	20	27

Dimension/Gruppe	%	Tot.	Ant. pers.	95% Konfidensinterval	
Pædagoger og pædagogmedhjælpere		" "		Nedre grænse	Øvre grænse
Arbejdsulykker og sikkerhedsklima (1)					
Arbejdsulykke seneste år (Procent)	4	4	564	2	5
Negativ adfærd					
Trusler om vold på din arbejdsplads de seneste 12 måneder (Procent)	27	11	559	23	31
Fysisk vold på din arbejdsplads de seneste 12 måneder (Procent)	24	8	558	21	28

Man må bemærke for pædagogerne og pædagogmedhjælperne, at 4 % ud af 564 har svaret, at de har været udsatte for en arbejdsulykke indenfor det sidste år, hvilket giver en incident på 40 pr 1000, hvilket er en del mere end de resultater, der foreligger fra ulykkesregistre. Der er altså tale om en væsentlig underrapportering til Arbejdstilynet.

Samtidig kan man se, at 92 % mener, at de har et godt sikkerhedsklima og at 80 % mener, at ledelsen opmuntrer medarbejderne til at deltage i beslutninger, der påvirker deres sikkerhed, dvs meget på linje med sygeplejerskerne og hjemmehjælperne

Desuden mener 24 %, at mindre ulykker er en del af det daglige arbejde og 21 %, at ledelsen accepterer, at medarbejderne tager risici, når arbejdsplanen er stram.

Endvidere angiver 27 %, at de har været udsat for trussel om vold og 24 % angiver, at de rent faktisk har været udsatte for en fysisk voldsulykke.

På dette grundlag kan man tolke, at pædagogerne og pædagogmedhjælperne mener, at de har en et godt sikkerhedsklima, samtidig med at de selv godt ved, at de har en høj forekomst af ulykker og ulykkesrisici og yderligere har en høj grad af voldsrisiko i deres daglige arbejde.

2.3.2 Hollandske resultater

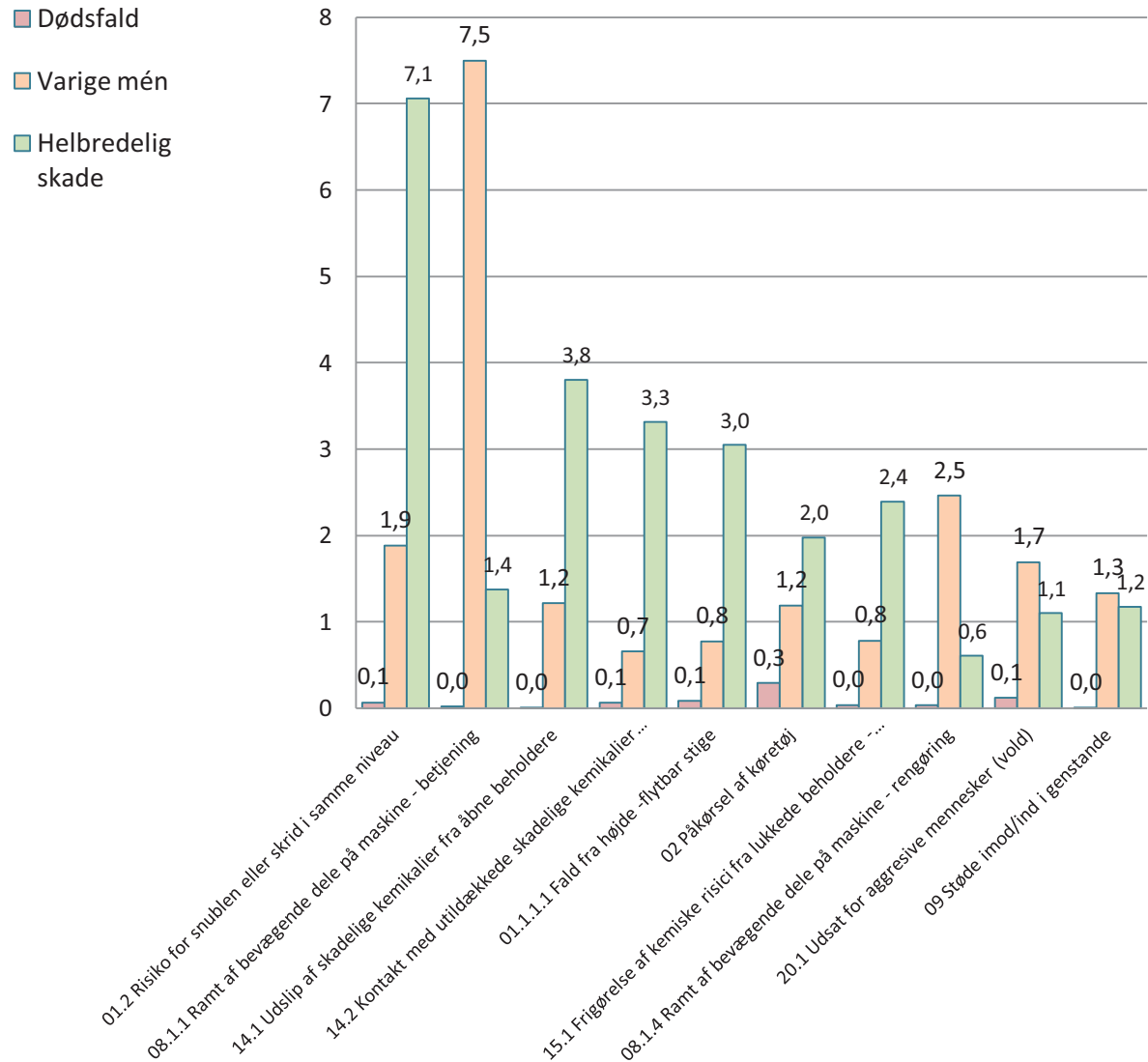
Det Hollandske social og arbejdsministerium har i 2008 publiceret om en stor kortlægning af alvorlige arbejdsulykker i Holland, som har ført til indlæggelse på sygehus eller til dødsfald. De har i den sammenhæng dybdeanalyseret over 9.000 af disse alvorlige ulykker og kortlagt ulykkernes årsager og ikke mindst hvilke sikkerhedsbarrierer, der har svigtet siden ulykkerne kunne ske.

Desuden har de, som noget helt unikt, kortlagt i hvor høj grad de beskæftigede i Holland rent faktisk er udsatte for forskellige former for ulykkesrisici. Det har gjort det muligt, at man kan beregne den reelle risiko, dvs antal ulykker ved en bestemt farekilde divideret med antallet af personer, som har været udsatte for farekilden og iberegnet udsættelsestiden. De har altså kortlagt hvem og hvor meget forskellige persongrupper er udsatte for ulykkesrisici.

Der er dog en begrænsning i deres undersøgelse, idet de alene har haft fokus på arbejdsulykker, hvor der er sket en hospitalsindlæggelse, samt at man i Holland ikke omfatter akutte overbelastninger i deres forståelse af, hvad der er en arbejdsulykke.

Alt andet lige så medtages her de oplysninger, der foreligger for social og sundhedsområdet i Holland, idet de kan medvirke til at belyse ulykkesrisikoen indenfor dette område sammen med de øvrige oplysninger i dette kapitel.

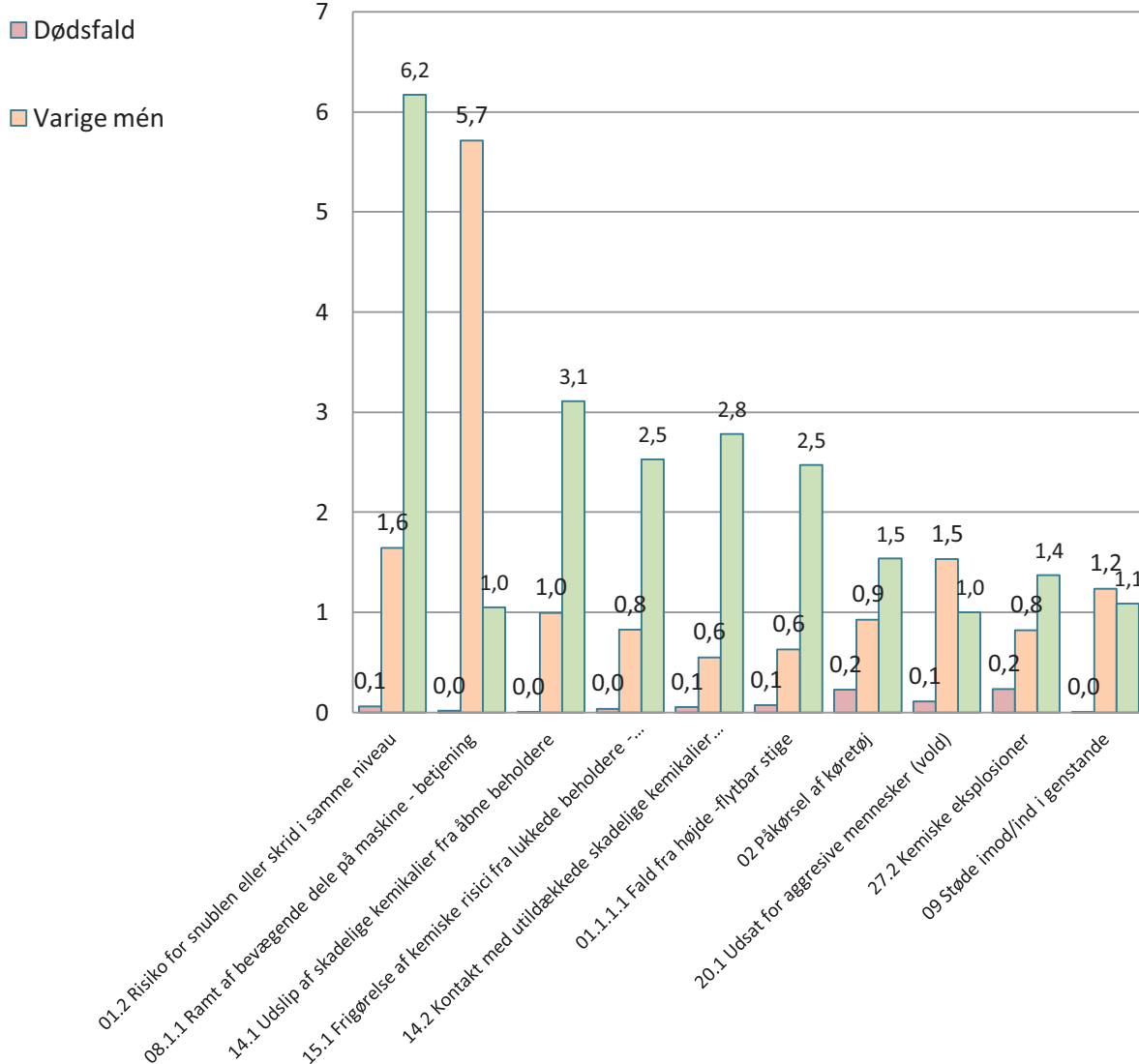
Figur 11 viser antal forventede ulykker per år (i Holland) for de 10 farligste farekilder i branchen "sundhedsvæsen og socialinstitutioner". Det kan vi måske ikke bruge til så meget i Danmark, men vi kan derimod godt se på hvilke 10 farekilder, som de har fundet som de farligst og hvilken alvor disse farekilder har indenfor det, de betegner som sundhedsvæsen og socialinstitutioner.

Figur 11, Sundhedsvæsen og socialinstitutioner

Figur 11 Viser antal forventede ulykke per år (i Holland) for de 10 farligste farekilder i branchen, sundhedsvæsen og socialinstitutioner.

Man kan her genkende faldrisikoen, voldsrisikoen og risikoen for at støde ind i genstande. Men der fremkommer også andre risikomomenter, som de danske statistikker ikke har vist med samme tydelighed. Dette kan skyldes, at der er tale om farekilder, som de enkelte ikke er udsatte for i særlig lang tid eller i særlig stort omfang. Men når man er udsat for farekilden, så er risikoen for en alvorlig ulykke stor.

Figur 12 Viser antal forventede ulykke per år (i Holland) for de 10 farligste farekilder ved arbejdsopgaver indenfor sundhed og velfærd, hvilket vi heller ikke kan bruge til så meget i Danmark, men som vi på samme måde som ved figur 11 kan bruge, til at se på hvilke 10 farekilder, som de har fundet som de farligste, og hvilken alvor disse farekilder har indenfor det, som de betegner som arbejde indenfor sundhed og velfærd.

Figur 12, Arbejde indenfor sundhed og velfærd

Figur 12 Viser antal forventede ulykke per år (i Holland) for de 10 farligste farekilder ved arbejde indenfor sundhed og velfærd.

Man kan genkende her faldrisikoen, voldsriskoen og risikoen for at støde ind i genstande. Men der fremkommer også andre risikomomenter, som de danske statistikker ikke har vist med samme tydelighed. Dette kan skyldes, at der er tale om farekilder, som de enkelte ikke er udsatte for i særlig lang tid eller i særlig stort omfang. Men når man er udsat for farekilden, så er risikoen for en alvorlig ulykke stor.

Kapitel 3, Gennemgang af BAR SOSU's eksisterende materialer

Dette afsnit har til formål at gennemgå det eksisterende materiale, som BAR- SOSU har udarbejdet, for at se i hvilken grad disse materialer dækker over de problemer, der skaber arbejdsulykker indenfor området.

Det materiale, der er gennemgået, er følgende:

1. Værktøj til analyse og forebyggelse af arbejdsulykker – indenfor social og sundhedssektoren, herunder de specifikke værktøjer for henholdsvis pædagogiske og socialpædagogiske arbejdspladser, sygehusområdet og ældreplejen.
2. Risikoanalyse i samspil med medarbejdere
3. www.etsundtarbejdsliv.dk
4. www.forflyt.dk
5. www.arbejdsmiljoweb.dk
6. www.stikboksen.dk

3.1 Værktøj til analyse og forebyggelse af arbejdsulykker

Der foreligger en introduktion til værktøjet samt 3 forskellige udgaver af selve analyseværktøjet for henholdsvis det pædagogiske og socialpædagogiske arbejdspladser, sygehusområdet og ældreplejen.

Værktøjerne er udgivet i 2002 og er høj grad baseret på "Arbejdstilsynets værktøj til sikkerhedsorganisationen" til læring af ulykker fra 2000.

Introduktion til værktøjet indeholder primært en vejledning til, hvordan arbejdsmiljøorganisationen kan arbejde med analyseværktøjet. Der er ikke her sat fokus på, hvordan man kan bruge værktøjet til det forebyggende arbejde.

Selve værktøjet til analyse og forebyggelse af arbejdsulykker, som foreligger i 3 udgaver primært med den forskel, at de angivne eksempler og sprog er tilpasset de pågældende faggrupper, mens de stillede spørgsmål er ens.

Værktøjet er delt op i et skema A og skema B. Skema A består af 4 hovedspørgsmål med hver en række underspørgsmål. Disse svarer i stort omfang til de første 17 spørgsmål i Arbejdstilsynets værktøj, som er målrettet, at få kortlagt de faktiske forhold omkring ulykken. Skema B er bygget op til brug for det forebyggende arbejde og med spørgsmål, der svarer til skema A's punkt 4, hvor man spørger til, hvad man kan gøre i forhold til de faktiske forhold, der er beskrevet, som en del af forklaringen på at ulykken skete.

Det som BAR SOSU's værktøjer ikke har med, set i forhold til Arbejdstilsynets værktøj, er vejledning i at lave en egentlig analyse af ulykken, dvs få beskrevet årsagsforløbet og årsagssammenhæng, så man får kortlagt både de umiddelbare som bagvedliggende årsager, som skabte grundlaget for at ulykken kunne ske.

Begrundelsen for at denne del ikke kom med i 2002 var, at det var for kompliceret, og at det allerede med det indhold, som værktøjerne rummer, var et stort spring i forhold til det, man havde gjort hidtil og i forhold til den prioritering ulykkesforebyggelsen havde.

I de senere år har en række arbejdsmiljøorganisationer fra især hospitalsområdet henvendt sig til undertegnede, om at få en undervisning i netop analysen af deres arbejdsulykker, fordi de ikke har vidst, hvad de skulle stille op med forebyggelsen. Denne undervisning har i de fleste tilfælde været en del af den årlige supplerende uddannelse af sikkerhedsrepræsentanterne, som loven kræver.

Problemet er imidlertid, at selve analysen er vanskelig at lære, og at den lærdom ikke kan gives på 2 timer overfor en gruppe på 2-300 personer, hvilket har været tilfældet. Her kan man kun give en "mundsmag" – en introduktion og fornemmelse for, hvad man kan få ud af at lave en grundig analyse.

Det andet problem er, at man opfatter, at ulykkesforebyggelsen ligger i at undersøge de ulykker, der sker og så gøre noget ved det problem, som den enkelte ulykke har afsløret. Men forebyggelsen bør ske før

ulykken sker. Ved først at forebygge, når ulykken er sket, er en meget reaktiv indsats og hvis man samtidig højst får fat i de umiddelbare årsager, så vil forebyggelsen blive ganske begrænset.

3.2 Risikoanalyse i samspil med medarbejdere

Denne publikation er en indføring i en bestemt metode til brug for opsamling af erfaringer blandt en gruppe af mennesker. Metoden er kaldt ERFA-metoden, som er udviklet af det svenske arbejdsmiljøforskningsinstitut tilbage i 90'erne. Metoden indgår desuden blandt de 30 gode forebyggelsesmetoder til arbejdsulykker udgivet af Arbejdstilsynet i 2001.

Metoden er særdeles god til at samle og sikre udveksling af erfaringer, men den indeholder ikke et egentlig redskab til risikovurdering eller risikoanalyse. Der ingen oplysninger om hvilke risici, der skal samles erfaringer op om, eller på hvilken måde disse i givet fald skal vurderes eller analyseres.

Som forebyggelsesværktøj er den velegnet til at indgå som et blandt mange initiativer, men det er ikke et værktøj, som kan stå alene.

3.3 www.etsundtarbejdsliv.dk

Hjemmesiden www.etsundtarbejdsliv.dk omhandler det psykiske arbejdsmiljø, hvor vold og voldsrisikoen indgår. Det er informationerne om denne voldsrisiko, der vil blive vurderet her i forhold til forebyggelsen af voldsulykker.

Selve hjemmesiden er en guide til en lang række forskellige publikationer, pjecer og vejledninger, som omhandler voldsrisikoen på forskellig vis og indenfor forskellige områder indenfor BAR SOSU.

Der er set på 2 af disse publikationer, pjecen om "Vold en faglig udfordring" og BAR publikationen "Vold og trusler på sygehuse".

Om både hjemmeside, pjecer og BAR-vejledninger kan man sige, at voldsproblemet bliver grundigt behandlet, med beskrivelse af såvel konsekvenserne fra volden, årsagerne og på hvilken måde, man både kan lave en voldspolitik og tage aktiv handling i forebyggelsen.

Hertil kommer, at Arbejdstilsynet har publiceret en ny At-vejledning om Voldsrisiko i forbindelse med arbejdets udførelse, som dækker dette problemfelt yderligere.

Det eneste problem, som stadig foreligger, er spørgsmålet, om hvordan man afdækker risikoen. På det overordnede niveau er der viden om, i hvilke arbejdssituationer, der opstår vold og trusler om vold. Men hvordan skal den enkelte arbejdsplads vurdere den konkrete risiko og hvordan skal den enkelte medarbejder blive i stand til at vurdere de risici, der er i en given situation.

3.4 www.forflyt.dk

Hjemmesiden www.forflyt.dk omhandler forflytning af især mennesker.

Selve hjemmesiden er en guide til en lang række forskellige publikationer, pjecer og vejledninger som omhandler forflytningsteknisk på forskellig vis og indenfor forskellige områder indenfor BAR SOSU.

Om både hjemmeside, pjecer og BAR-vejledninger kan man sige, at forflytning af mennesker bliver grundigt behandlet, med beskrivelse af især, hvordan man udfører den gode forflytningsteknisk, men også i hvilke situationer, det især er nødvendigt at gøre det.

Hertil kommer, at Arbejdstilsynet har publiceret en At-vejledning om Forflytning, løft og anden manuel håndtering af personer, som dækker dette problemfelt yderligere.

Det ene man kan bemærke er, at det er givet at mange af de ulykker, der sker indenfor BAR SOSU's område, er skader ved forflytning af mennesker og at de handlinger, det kræver at forebygge disse skader, de står i vejledningerne på denne hjemmeside.

Det man må stille af spørgsmål er, hvorfor sker der fortsat så mange ulykker, når man nu godt ved, hvordan man undgår dem?

Desuden må man være opmærksom på, at en del af overbelastningsskaderne, også indenfor BAR SOSU's område, ikke handler om forflytning af mennesker men håndtering af alt muligt andet, samt at der også er mange overbelastningsskader ved fald.

3.5 www.arbejdsmiljoweb.dk

Hjemmesiden www.arbejdsmiljoweb.dk er en guide til en lang række forskellige publikationer, pjecer og vejledninger, som BAR SOSU har udgivet og giver et fint billede af hvilke områder, som har været i fokus.

Hjemmesiden er bygget op over 5 temaer:

1. Trivsel, som retter opmærksomheden mod det psykiske arbejdsmiljø, herunder også voldsrisikoen.
2. Krop og sundhed, som retter opmærksomheden mod det ergonomiske område, herunder forflytningsproblemet af mennesker.
3. Støj, lys og luft, som retter opmærksomheden mod indeklimaet
4. Ledelse og organisering, som retter opmærksomheden mod ledelsesansvaret og på hvilken måde, dette kan varetages mest hensigtsmæssigt
5. Byggeri og indretning, som retter opmærksomheden mod de forhold, som punkterne 1-4 stiller af krav til den bygningsmæssige indretning.
6. Arbejdsmiljøarbejdet, som retter opmærksomheden mod de opgaver og metoder, som BAR SOSU har udviklet til sine medlemmer, herunder værktøjet til analyse og forebyggelse af arbejdsulykke.

Hjemmesiden har ikke noget fokus på forebyggelse af arbejdsulykker indenfor BAR- SOSU's område.

3.6 www.stikboksen.dk

Hjemmesiden [www.stikboksen](http://www.stikboksen.dk) er præsenteret som et ressourcested om stikskader på sygehuse.

Det er en meget informativ hjemmeside, der vejleder om smitterisikoen, samt giver vejledning om de sikre og usikre rutiner og forebyggelse i praksis. Desuden er der vejledning om sikkerhedsprodukter og hvordan, man skal sikre en bedre registrering og anvendelse af viden fra de skader, der sker. Der gives endog vejledning om, hvad man skal gøre, når skaden er sket.

Denne hjemmeside er et fint skole eksempel på den viden, der er nødvendig at give, for at sikre mulighed for en god forebyggelse. Hjemmesiden har alle de væsentlige elementer om både risikoen, konsekvenserne, handlingsveje, sikre rutiner, gode produkter, vanskelige betingelser mv., altså alt det, der er nødvendigt at vide, for at man kan gennemføre de tiltag, der skal til for at skabe forebyggelse.

Man må også lægge mærke til omfanget af dokumentation, det har været nødvendigt at producere, for at gøre denne hjemmeside så god, som den er.

Det, der kommer derefter, er at få denne viden anvendt, og det kan være en helt anden sag.

Kapitel 4 Anbefalinger til BAR SOSU om ulykkesforebyggende initiativer

Dette afsnit vil søge at beskrive de problemfelter, som kortlægningen i afsnit 1 og 2 har påvist, samt give forslag til aktiviteter, som kan have en forebyggende effekt.

4.1 Problemfelterne

Det er helt åbenlyst, at antallet og incidensen stiger for arbejdsulykker indenfor BAR SUSO's område og at den har været stigende igennem de sidste 10 år på trods af, at temaet har stået på regeringens handlingsplan siden 1995.

Ser man på det materiale, som BAR SOSU har haft udarbejdet, som omfatter arbejdsulykker, så har det primært været et spørgsmål om, at få undersøgt ulykkerne og så få gjort noget ved de ulykker, der er sket. Det vil sige en meget reaktiv forebyggelsesindsats.

På 2 områder foreligger imidlertid et grundigt materiale, nemlig på voldsområdet og på forflytning af mennesker. Her har fokus ikke været på ulykker og den akutte risiko, men materialet og de forebyggende råd vil helt sikkert også kunne påvirke forebyggelsen af de arbejdsulykker, der relaterer sig til voldssituationer og forflytning af mennesker.

BAR SOSU har tidligere fået udarbejdet en analyse over hvilke ulykker, der sker og i bund og grund så er der ikke ændret så meget gennem de sidste 10 år, end at antallet er øget.

Problemet ligger i det faktum, at den risiko, der fører til ulykkerne, almindeligvis ikke bliver regnet for noget, eller den bliver anset for at være noget, som den enkelte selv må tage sig af. Man siger ofte, at det er den type arbejdsulykker, som skyldes den personlige adfærd og at det gælder om at forbedre sikkerhedskulturen.

Det er til dels rigtigt, men kun hvis der er sket en højnelse af bevidstheden om, hvilke risici man taler om og på hvilken måde, den enkelte vil kunne opdage og erkende, at risikoen er tilsted, samt vide hvordan risikoen skal varetages. Det kræver desuden, at der er en meget klar ledelsesprioritering af at sådanne risici bliver prioriteret og handlet på, og det kræver en ledelsesstrategi mht hvordan sikkerhedskulturen kan blive ændret i relation til de risici, der skaber arbejdsulykkerne.

Set i det lys og resultaterne af de foregående afsnit, så er vurderingen følgende:

Der er en manglende bevidsthed indenfor BAR SOSU's brancheområder om hvilke risici, der skaber arbejdsulykker, samt på hvilken måde, den enkelte skal være opmærksom på, at risici er til stede, samt hvilken adfærd det kræver af den enkelte, for at forhindre ulykken i at ske.

Der er en klar uoverensstemmelse mellem faggruppernes opfattelse af, at de har en god sikkerhedskultur, som NFA undersøgelsen viser og omfanget af arbejdsulykker. Dette skyldes givet, at den enkelte ikke er klar over hvor mange ulykker, der rent faktisk sker, og at de risici, der fører til de mange ulykker, ikke er tilstrækkelig bevidstgjorte.

BAR SoSu har ikke gennemført kampagner om forebyggelse af arbejdsulykker, men i stedet integreret fokus på ulykkesforebyggelse i de øvrige indsatser, som fx i indsatsen omkring forebyggelse af vold, forebyggelse af forløftningsskader i forbindelse med forflytning. Dertil kommer indsatsen for forebyggelse af stik- og skæreskader. Temaet ulykkesforebyggelse har ikke været på dagsordenen som et selvstændigt indsatsområde.

For mange af de arbejdsulykker, der sker, ikke mindst indenfor BAR SOSU's brancheområder, kan opfattes som meget banale og umiddelbare lige til at forebygge – De ansatte skal bare passe på og have en god adfærd. Men så let er det ikke, hverken hos BAR SOSU eller i nogen anden branche.

Udfordringen for social- og sundhedsområdet – og dermed også for BAR SOSU - er, at man faktisk ikke ved noget om, hvilke bagvedliggende årsager, der skaber grundlaget for, at ulykkerne sker og heller ikke noget om, hvorfor antallet har været stigende igennem 10 år. Skyldes det ekstra travlhed, mindre bemanning, større belastning i arbejdet? Sker det oftere om natten eller i forbindelse med specielle aktiviteter? Sker

det fordi ledelsen ikke prioriterer, eller fordi der mangler hjælpemidler, eller er det fordi træning i jobbet og uddannelsen ikke er tilstrækkelig?

Der kunne stiles en lang række af spørgsmål, som kunne være relevante at få skabt ny viden om. Først når den viden foreligger, vil man kunne tage reelt fat på at få skabt en god forebyggelse.

4.2 Forslag til forebyggende aktiviteter

På grundlag af ovenstående analyse og vurderinger skal der her foreslås 7 aktiviteter, som man kunne sætte i værk på kort sigt. En del af disse aktiviteter vil desuden kunne resultere i en dokumentation, som grundlaget for en mere langsigtet forebyggende strategi. I forslagen er der henvisning til den forståelse af forebyggelse af arbejdsulykker, som er præsenteret i forskningsrapporten "Risikovurdering og forebyggelse af arbejdsulykker", DTU Management rapport nr. 4 fra 2010

4.2.1 Ulykkesforebyggelsen bør sættes på den fagpolitiske dagsorden

For overhovedet at få startet på, at få højnet bevidstheden om, at arbejdsulykker er et stigende problem på social og sundhedsområdet, så er det nødvendigt, at det løftes på et overordnet fagpolitisk niveau. Problemet må nødvendigvis behandles af de, der leder og prioriterer opgaverne, som fører til sådanne skader. Dette ud fra den viden at ulykkesforebyggelsen først og fremmest er et ledelsesproblem, og hvis der skal ske en ændring af sikkerhedskulturen, så kan det kun ske gennem en målrettet ledelsesindsats.

4.2.2 Information til både ledelser og de ansatte om størrelsen og arten af problemet

Det helt umiddelbare vil være, at begynde at informere om problemet størrelse og art, målrettet de instanser, som har problemet inde på livet, måske endda uden de selv ved det. En sådan informations indsats kan både være af overordnet art, som den bør være målrettet de persongrupper, det vedrører. I denne formidling er det vigtigt samtidig at informere om, hvad både de umiddelbare som bagvedliggende årsager til arbejdsulykker er, og hvor stor en betydning det er, at der er en ledelsesprioritering af en forebyggende indsats.

4.2.3 Vejledning i hvilke handlinger, der bør sættes i værk på både ledelses, som medarbejderplan

BAR SOSU kunne medvirke til at få udarbejdet en vejledning om, hvilke forskellige former for tiltag, man kan tage for at skabe forebyggelse af arbejdsulykker. Heri kan indgå såvel initiativer, som bør tages på det ledelsesmæssige plan, som de der kan tages på medarbejderplan. En vigtig del af disse handlinger er selvfølgelig at få ændret en sikkerhedskultur imod at sikre sikker adfærd i forhold til de reelle risici, der er i det daglige arbejde. Hvis man ellers ved, kan og vil.

4.2.4 Kortlægning af ulykkers bagvedliggende årsager

BAR SOSU kan iværksætte en kortlægning af hvilket forhold, der har haft betydning for, at der igennem de sidste 10 år har været en stigning i antallet som incidensen af arbejdsulykker. En sådan kortlægning bør have som opgave, at kortlægge de grundlæggende årsager til at arbejdsulykker sker indenfor de forskellige faglige grene af BAR SOSU's område. En sådan kortlægning vil kunne hjælpe til en mere målrettet og langsigtet strategi for det forebyggende arbejde

4.2.5 Kortlægning af de væsentligste risici og deres sikkerhedsbarrierer,

BAR SOSU kunne iværksætte en grundlæggende kortlægning af hvilke risici, der er de væsentligste at skabe bevidsthed om, samt identificere de sikkerhedsbarrierer, som skal sikre, at sådanne risici ikke fører til ulykker. Et vigtigt element i ulykkesforebyggelsen er, at både ledere og medarbejdere ved, hvilke risici, de skal være bevidste om, samt hvilke sikkerhedsbarrierer, der skal være på plads, for at sikkerheden er god. Det er først, når denne viden og bevidsthed er til stede, at man ved, hvad man skal opbevare af risici, hvordan man skal vurdere risiciene, samt hvordan man skal handle.

4.2.6 Udvikling af målrettede Info kort til de vigtigste faggrupper indenfor BAR SOSU

Når ovenstående kortlægning er gennemført kan en måde at formidle viden på være, at få udarbejdet fagspecifikke og målrettede INFO-kort, som for hver type af risici fortæller, hvad man skal observere, hvor man skal vurdere og hvad man skal gøre. Sådanne INFO kort må udarbejdes af branchekyndige fagpersoner, som kender til det sprog og de forhold, som de arbejder under, således at INFO kortene kan blive så sigende og anvendelige som mulige for de personer, de vedrører.

4.2.7 Udarbejde vejledning i Analysen af ulykkernes årsager og gennemføre uddannelse heri.

Der er et tydeligt behov i branchen for at lære at analysere og forebygge arbejdsulykker. Der er derfor brug for både at få udarbejdet vejlednings og undervisningsmateriale, som gennemført undervisning af både undervisere som sikkerhedsrepræsentanter. Man skal her være opmærksom på, at opgaven at gennemføre en god ulykkesanalyse ikke er let, men den kan sagtens læres. Det vil være et problem, hvis man undervurdere læringsopgaven. På den anden side, så har det i andre sammenhæng vist, at give rigtig god effekt på både forståelsen for ulykkers bagvedliggende årsager, som hvilke forebyggelsesinitiativer, der bør iværksættes lokalt.

Bilag, Data fra Arbejdstilsynet

ANTAL ARBEJDSULYKKER:

Arbejdsulykker anmeldt til Arbejdstilsynet 2005-2010 inden for SoSu-området, fordelt på branchegrupper (36 gruppering) og registreringsår.

Branchegruppe (36 grupper)	Registreringsår						I alt
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
31 Daginstitutioner	2.036	1.855	1.877	2.020	2.049	2.277	12.114
32 Døgninstitutioner og hjemmepleje	4.987	5.263	4.821	5.100	5.254	5.456	30.881
33 Hospitaler	1.602	1.664	1.505	1.583	1.725	1.747	9.826
I a l t	8.625	8.782	8.203	8.703	9.028	9.480	52.821

BESKÆFTIGELSESTAL:

Antal beskæftigede 2005-2009 inden for SoSu-området, fordelt på branchegrupper og registreringsår.

Branchegruppe (36 grupper)	Registreringsår				
	2005	2006	2007	2008	2009
31 Daginstitutioner	150.820	153.304	154.495	153.912	158.733
32 Døgninstitutioner og hjemmepleje	177.977	182.642	181.997	180.941	185.598
33 Hospitaler	104.904	105.464	107.200	109.247	112.033
I a l t	433.701	441.410	443.692	444.100	456.364

INCIDENS:

Arbejdsulykker anmeldt til Arbejdstilsynet 2005-2009 inden for SoSu-området pr. 10.000 beskæftigede, fordelt på branchegrupper (36 gruppering) og registreringsår.

Branchegruppe (36 grupper)	Registreringsår					
	2005	2006	2007	2008	2009	2010
31 Daginstitutioner	135	121	121	131	129	
32 Døgninstitutioner og hjemmepleje	280	288	265	282	283	
33 Hospitaler	153	158	140	145	154	
Gns. for SoSu-området	199	199	185	196	198	

Arbejdssulykker anmeldt til Arbejdstilsynet 2005-2010 inden for SoSu-området fordelt på branchegruppe, jobtyper og registreringsår

Daginstitutioner, Jobtyper	Registreringsår						I alt
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
0110 Militært arbejde	6	1	3	2	3	3	18
1110 Lovgivningsarbejde og overordnet administration af lovgivning						1	1
1120 Overordnet offentlig ledelse	1	1	1	1	4	4	12
1141 Ledelse af politiske partiorganisationer				1			1
1143 Ledelsesarbejde i humanitære eller andre interesseorganisationer	1		1		1	1	4
1210 Øverste ledelsesniveau, administrerende direktører eller tilsvarende					3	8	11
1221 Ledelse af bedriften inden for landbrug, skovbrug og fiskeri		1					1
1222 Produktionsledelse i industrivirksomheder		1					1
1228 Ledelse af hovedaktiviteten i virksomheder inden for personlige tjenesteydelser			1				1
1229 Ledelse af hovedaktiviteten i andre virksomheder	36	34	26	27	8	7	138
1231 Arbejde vedr. administration og finansiering i ikke-finansielle virksomheder	3	2	1	2	1		9
1232 Personaleledelse		1	1	1	3	6	12
1236 Edb-ledelse, ledelse af edb-virksomhed placeres i gruppe 122700					1		1
1237 Forsknings- og udviklingsledelse		1	1	1			3
1239 Ledelse af andre specialområder		2		2	3	3	10
2131 Udvikling og overordnet drift af IT-systemer		1	2	1	1		5
2139 Andet IT-arbejde på teknisk højt niveau, herunder rådgivning om implementering og vedligeholdelse af software og hardware	1		1				2
2142 Ingeniørarbejde vedr. bygninger, infrastruktur og anlæg	1						1
2211 Arbejde inden for levnedsmiddeldområdet, biologi, genetik, zoologi, botanik og økologi	1			1			2
2221 Lægearbejde	2	2	1				5
2230 Jordemoderarbejde	3			2	1	3	9
2310 Undervisning på universiteter mm., herunder undervisning med forskningspligt			1	1			2
2320 Undervisning i gymnasier og erhvervsskoler		3	4	4	2	2	15
2331 Undervisning i folkeskoler, ekskl. børnehaveklasse	11	12	7	4	3	7	44
2340 Undervisning af handicappede	45	23	25	13	24	8	138
2351 Forskning, udvikling og rådgivning vedr. undervisningsmetoder			3	3	1		7
2352 Kontrol og tilrettelæggelse af undervisning					1		1
2359 Andet undervisningsarbejde	3			4	4	3	14
2412 Personalearbejde på professionelt niveau, herunder ansatte i konsulentbureauer	1	4	2		1		8
2419 Specialfunktioner i erhvervsvirksomheder, interesseorganisationer og offentlige virksomheder		3	1	2	2	3	11
2422 Dommerarbejde						1	1
2432 Bibliotekararbejde			1				1
2442 Arbejde inden for sociologi og antropologi						1	1
2444 Arbejde inden for sprogvidenskab	1						1
2445 Arbejde inden for psykologi	2	2	3	5	1		13
2446 Socialrådgivningsarbejde, der forudsætter efteruddannelse, fx gennemført årskursus eller tilsvarende erfaringsgrundlag opnået	15	4	5	5	7	10	46
2451 Journalistik og skribentarbejde	1	1					2
2470 Arbejde med administration af lovgivningen inden for den offentlige sektor	1			1		2	4
3111 Teknikerarbejde inden for fysik, kemi, geologi mv.	1						1
3112 Teknikerarbejde vedr. bygnings- og anlægsarbejder					2		2
3119 Teknikerarbejde inden for andre områder	1	1	1	3		2	8
3121 Programmørarbejde og IT-driftsarbejde			1				1
3122 IT-operatørarbejde, herunder konsol- og maskinoperatørarbejde						1	1
3133 Betjening af hospitalsudstyr		2					2
3139 Arbejde lyd, lys og billeder i øvrigt		1					1
3141 Teknisk arbejde om bord på skibe			1				1
3142 Skibsførerarbejde				1			1
3152 Teknisk kontrolarbejde		2	3				5
3211 Teknikerarbejde inden for biologi, biokemi, farmakologi og zoologi	1		1	3			5
3223 Arbejde med kostforplejning og kostens sammensætning og tilberedning, fx økonomaarbejde	1	2	1	2	3	3	12
3225 Arbejde med tandpleje		1					1
3226 Fysioterapi, kiropraktik og andet terapeutarbejde	9	10	8	10	14	14	65
3229 Arbejde med emner inden for ergoterapi, zoneterapi, yoga med videre (Afspændingspædagog, ergoterapeut, yogalærer, zoneterapeut)	5	1	1	1	1	2	11
3231 Sygeplejearbejde	11	10	8	4	4	2	39
3300 Undervisnings- og omsorgsarbejde	9	4	12	1	3	2	31
3310 Skoleundervisning af børn under den undervisningspligtige alder	5	2	7	19	16	7	56
3320 Pædagogisk arbejde med børn under den undervisningspligtige alder	675	586	583	628	603	715	3.790

3330 Omsorgs- og pædagogisk arbejde for børn og voksne i specialinstitutioner	84	111	108	140	162	192	797
3340 Undervisning og pædagogisk arbejde i institutioner i øvrigt	205	222	197	173	189	216	1.202
3415 Salgsarbejde	1			2		1	4
3417 Vurdering, taksering og sagsbehandling af forsikringsskader	1				1		2
3419 Andet salgs- og finansieringsarbejde	2		1				3
3423 Jobformidlingsarbejde						1	1
3431 Administrativt sekretærarbejde mv.	1	5	2		3	3	14
3433 Bogholderi-, revisions- og regnskabsarbejde		2	1		1		4
3434 Assistentarbejde ved matematiske beregninger og udarbejdelse af statistik					1		1
3439 Andet administrationsarbejde	2	3	2	4	6	7	24
3443 Arbejde vedr. tildeling af offentlige ydelser, herunder socialformidling i stat og kommune	3		2		2		7
3449 Administrative funktioner i offentlig virksomhed i øvrigt				2			2
3460 Socialrådgivning og tilsvarende omsorgsarbejde	17	14	17	13	7	13	81
3475 Trænervirksomhed og sportsudøvelse	1	2		1	1	1	6
4113 Indtastningsarbejde		1	1			1	3
4114 Betjening af bogføringsmaskiner, regnemaskiner o.l.						1	1
4115 Alment kontor- og sekretærarbejde	6	10	11	6	17	13	63
4121 Beregningsarbejde vedr. bogføring og revision		1	2		1	1	5
4131 Lagerføring, omfatter registrering, fakturering, forvaltning og udlevering af lagerbeholdningen	1	1	1		1	1	5
4132 Kontrol af ordrer, forbrug og drift af produktionsprogrammer		1			1		2
4133 Transporttilrettelæggelse				1	1		2
4142 Postarbejde					2		2
4190 Kartoteksarbejde og andre specialopgaver, ekskl. kundebetjening	1	1	1		2	2	7
4212 Alment bank- og sparekassarbejde			1				1
4222 Receptions- og lægesekretærarbejde	2	2	2	1		2	9
4223 Telefonomstilling og callcenterarbejde					1	1	2
5112 Billettering, informations- og kontrolarbejde under rejser			1				1
5121 Generelt husholdningsarbejde		2		3	4	3	12
5122 Tilberedning af måltider, fx kok og køkkenleder	34	16	18	22	18	31	139
5123 Serveringsarbejde		1		1	1	1	4
5131 Børnepasning og pædagogisk hjælp	48	70	95	158	263	310	944
5132 Social- og sundhedspersonale på institutioner, samt portørarbejde	441	381	393	394	341	330	2.280
5133 Social- og sundhedspersonale i private hjem	50	57	57	69	56	50	339
5139 Omsorgsarbejde i øvrigt	1	8	12	19	27	31	98
5141 Personpleje				1	2	1	4
5149 Servicearbejde i øvrigt	4	8	5	8	9	12	46
5162 Politiarbejde	1	2	2	1			6
5163 Overvågningsarbejde i fængsler					1		1
5169 Overvågnings- og redningsarbejde i øvrigt		3					3
5200 Salgsarbejde		1					1
5220 Kasseekspedientarbejde	1	1	1	2	4	6	15
6111 Arbejde med markafgrøder på landbrug			1				1
6112 Gartnerarbejde	3	2	7	4	12	5	33
6121 Arbejde med tamme husdyr undtagen fjerkræ				1			1
6129 Arbejde med dyr i øvrigt	3	1	2		2	2	10
6130 Arbejde med såvel markafgrøder som husdyr, fx som landmand	3	1	2		3	2	11
6141 Skovbrugsarbejde	2	1	1	2	3	2	11
7122 Murer- og brolægningsarbejde	1			1			2
7123 Beton-, cement- og terrazzoarbejde		1	1				2
7124 Tømrer- og snedkerarbejde	4	4	2	8	2	2	22
7129 Andet bygningsarbejde	2		2	2		1	7
7131 Tagdækningsarbejde		1					1
7136 Vvs-arbejde		1		1			2
7141 Maler- og tapetsererarbejde	1				1		2
7143 Bygningsrengøringsarbejde				1		1	2
7211 Formningsarbejde		1		1			2
7212 Svejsning	1		1		1	1	4
7213 Tyndpladearbejde					1		1
7216 Dykkerarbejde vedr. reparation o.l.			1		1		2
7221 Grovsmedearbejde	1	2	2			3	8
7222 Værktøjsmager- og klejnsmedearbejde	1	1		1		1	4
7223 Maskinelt præcisionsarbejde i metal og indstilling af metalforbejdningmaskiner	2		3	3	2		10
7224 Polerings- og slibearbejde i metal			1	1	1		3
7231 Automekaniker- og automontørarbejde	2	1			1		4
7233 Mekaniker- og montørarbejde, andre motorer, maskiner og anlæg	1		1	2	3	4	11
7242 Montørarbejde vedr. elektronik			1	1			2
7311 Finmekanisk arbejde mv.	2		1		2		5
7331 Håndarbejde i træ o.l. materiale			1			2	3

7411 Slagterarbejde og behandling af fisk					1		1
7412 Bager-, konfektur- og chokoladearbejde			2				2
7421 Træimprægneringsarbejde				2		1	3
7422 Bødker- og møbelsnedkerarbejde	1	1				4	6
7423 Opstilling og betjening af maskiner inden for træindustri	3	1	2	4	2	5	17
7424 Kurvemager- og børstenbinderarbejde o.l.						1	1
7432 Spinde-, væve- og strikkearbejde (håndarbejde)			1				1
7433 Skrædderarbejde, modister og hattemagere			1				1
7435 Tilskærerarbejde (ikke maskinelt)	1						1
7436 Sy- og broderiarbejde (ikke maskinelt)				1	1		2
8162 Kedelpasning	1						1
8211 Betjening af metalforarbejdningmaskiner	1	5	2	5	3	2	18
8240 Betjening af maskiner vedr. færdige produkter i træ	9	4	8	3	1		25
8253 Betjening af papirbearbejdningmaskiner						1	1
8269 Betjening af andre maskiner inden for tekstil-, skind- og læderindustri				1			1
8272 Betjening af maskiner i mejeriproduktion					1		1
8286 Samlebåndsarbejde inden for papir-, tekstil- og tilsvarende produktion	1	1		1			3
8287 Andet monterings og samlebåndsarbejde	1	3	1				5
8290 Maskinel pakning og mærkning	1						1
8322 Hyre- og varevognschauffører	4	5	1	6	3	4	23
8323 Buschauffører		1	1				2
8324 Last- og tankbilschauffører	7	2		3		2	14
8332 Entreprenørmaskinførere				1	2		3
8333 Kran- og liftførere	1						1
8340 Dæksarbejde og medhjælperarbejde ombord på skibe	1						1
9113 Dør- og telefonsalg			1			1	2
9131 Rengørings- og køkkenhjælpsarbejde i private hjem	2	1	1	2	2	3	11
9132 Rengøring, køkkenhjælp mv. (ikke private hjem)	68	53	64	56	54	47	342
9133 Vaskeri- og renseriarbejde	1						1
9141 Ejendomsservice og pedalarbejde	28	28	22	18	18	22	136
9151 Bude, dragere o.l.				1	1	1	3
9152 Dørvogtere, billettering og opsyn o.l.			1				1
9161 Renovationsarbejde				1	2		3
9162 Gadefejere, snerydning o.l.	1	2		1		1	5
9211 Landbrugs- og gartnerimedhjælperarbejde, frugtplukkerarbejde	6	3	6	7	3	5	30
9212 Medhjælp ved skovbrug	3				3	1	7
9312 Anlægsarbejde	2	2		3	6	4	17
9313 Bygningsarbejde, medhjælp	1	3	3	3	2	3	15
9320 Manuelt pakningsarbejde	20	8	16	11	12	9	76
9330 Lager- og pakhusarbejde	11	7	7	10	4	6	45
9999 Uoplyst og grupper der ikke kan placeres	72	61	56	75	47	76	387
I alt	2.036	1.855	1.877	2.020	2.049	2.277	12.114

Døgninstitutioner og hjemmehjælp, Jobtyper	Registreringsår						I alt
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
1110 Lovgivningsarbejde og overordnet administration af lovgivning						1	1
1120 Overordnet offentlig ledelse	1				3	3	7
1210 Øverste ledelsesniveau, administrerende direktører eller tilsvarende		1	1		5	2	9
1221 Ledelse af bedriften inden for landbrug, skovbrug og fiskeri						1	1
1224 Ledelse af salget i engros- og detailhandelsvirksomhed						1	1
1225 Ledelse af hovedaktiviteten i hotel- og restaurationsvirksomhed			1				1
1228 Ledelse af hovedaktiviteten i virksomheder inden for personlige tjenesteydelser					1	2	3
1229 Ledelse af hovedaktiviteten i andre virksomheder	14	16	10	11	3	5	59
1231 Arbejde vedr. administration og finansiering i ikke-finansielle virksomheder		1	2	2	3	2	10
1232 Personaleledelse		4	3	3	1	6	17
1237 Forsknings- og udviklingsledelse			1				1
1239 Ledelse af andre specialområder	1	3	1	2	3	7	17
2142 Ingeniørarbejde vedr. bygninger, infrastruktur og anlæg			1				1
2212 Arbejde inden for anatomi, biokemi, fysiologi, patologi og farmakologi	1				1	1	3
2221 Lægearbejde		2		1		6	9
2222 Tandlægearbejde	1						1
2224 Farmaceutarbejde				1			1
2230 Jordemoderarbejde	19	14	7	2	16	7	65
2320 Undervisning i gymnasier og erhvervsskoler	1	4	3	4	9	4	25
2331 Undervisning i folkeskoler, ekskl. børnehaveklasse	13	17	9	7	8	13	67
2340 Undervisning af handicappede	11	10	17	12	11	9	70
2351 Forskning, udvikling og rådgivning vedr. undervisningsmetoder	1		1	1	1		4
2352 Kontrol og tilrettelæggelse af undervisning						1	1
2359 Andet undervisningsarbejde	10	8	7	5	6	2	38
2412 Personalearbejde på professionelt niveau, herunder ansatte i konsulentbureauer	1	1	5	5			12
2419 Specialfunktioner i erhvervsvirksomheder, interesseorganisationer og offentlige virksomheder	2		1				3
2421 Advokatarbejde	1						1
2445 Arbejde inden for psykologi	2		4	2	3	4	15
2446 Socialrådgivningsarbejde, der forudsætter efteruddannelse, fx gennemført årskursus eller tilsvarende erfaringsgrundlag opnået	11	8	5	6	4	10	44
2451 Journalistik og skribentarbejde					1		1
2453 Kunstnerisk arbejde vedr. musik og sang						1	1
2470 Arbejde med administration af lovgivningen inden for den offentlige sektor		1	1	2		1	5
3114 Teknikerarbejde vedr. elektroniske anlæg og udstyr, inkl. tele- og datakommunikation		1					1
3119 Teknikerarbejde inden for andre områder	4	2	2	1	3	3	15
3121 Programmørarbejde og IT-driftsarbejde		1				2	3
3132 Betjening af maskiner ved radio- og fjernsynsudsendelser samt telegrafi		1					1
3151 Arbejde med bygnings- og brandsikkerhed						1	1
3221 Assistentarbejde og rådgivning vedr. sundhed, fødsel, diæt og sygdomsbehandling		1					1
3222 Assistentarbejde og rådgivning vedr. hygiejne, og miljøteknisk arbejde			1				1
3223 Arbejde med kostforplejning og kostens sammensætning og tilberedning, fx økonomaarbejde	8	12	14	5	14	8	61
3226 Fysioterapi, kiropraktik og andet terapeutarbejde	14	25	28	22	16	18	123
3229 Arbejde med emner inden for ergoterapi, zoneterapi, yoga med videre (Afspændingspædagog, ergoterapeut, yogalærer, zoneterapeut)	7	14	7	10	11	13	62
3231 Sygeplejearbejde	154	165	108	104	102	95	728
3300 Undervisnings- og omsorgsarbejde			1	2	4	2	9
3310 Skoleundervisning af børn under den undervisningspligtige alder					2	2	4
3320 Pædagogisk arbejde med børn under den undervisningspligtige alder	69	68	36	32	34	32	271
3330 Omsorgs- og pædagogisk arbejde for børn og voksne i specialinstitutioner	505	594	630	744	865	929	4.267
3340 Undervisning og pædagogisk arbejde i institutioner i øvrigt	37	45	37	53	46	50	268
3417 Vurdering, taksering og sagsbehandling af forsikringsskader		1					1
3419 Andet salgs- og finansieringsarbejde			1				1
3423 Jobformidlingsarbejde		1		1			2
3431 Administrativt sekretærarbejde mv.	5	7	6	1	3	2	24
3433 Bogholderi-, revisions- og regnskabsarbejde	1				1	2	4
3439 Andet administrationsarbejde	10	15	6	12	6	2	51
3443 Arbejde vedr. tildeling af offentlige ydelser, herunder socialformidling i stat og kommune	1		1		2	1	5
3449 Administrative funktioner i offentlig virksomhed i øvrigt	1	1	1	1	3	2	9
3450 Politimæssigt arbejde og detektivarbejde						1	1
3460 Socialrådgivning og tilsvarende omsorgsarbejde	20	17	8	10	9	12	76
3475 Trænervirksomhed og sportsudøvelse	1	1		1	1	1	5
4113 Indtastningsarbejde					2		2
4115 Alment kontor- og sekretærarbejde	15	15	12	10	13	9	74

4121 Beregningsarbejde vedr. bogføring og revision					1		1
4131 Lagerføring, omfatter registrering, fakturering, forvaltning og udlevering af lagerbeholdningen			1				1
4142 Postarbejde			1		1	1	3
4190 Kartoteksarbejde og andre specialopgaver, ekskl. kundebetjening	1				2	1	4
4222 Receptions- og lægesekretærarbejde	1	1	2				4
4223 Telefonomstilling og callcenterarbejde					1	1	2
5111 Passagerbetjening		1			1		2
5121 Generelt husholdningsarbejde	2	4	10	3	6	5	30
5122 Tilberedning af måltider, fx kok og køkkenleder	112	91	78	64	64	70	479
5123 Serveringsarbejde	1	2	2	1	4	5	15
5131 Børnepasning og pædagogisk hjælp	19	11	31	39	55	77	232
5132 Social- og sundhedspersonale på institutioner, samt portørarbejde	2.205	2.170	2.060	2.131	1.974	1.822	12.362
5133 Social- og sundhedspersonale i private hjem	1.327	1.482	1.334	1.333	1.492	1.729	8.697
5139 Omsorgsarbejde i øvrigt	22	27	34	78	81	96	338
5141 Personpleje	12	27	4	19	37	51	150
5149 Servicearbejde i øvrigt	10	10	11	14	35	43	123
5169 Overvågnings- og redningsarbejde i øvrigt		1					1
5220 Kasseekspedientarbejde	1					2	3
6112 Gartnerarbejde	1	3	3	3	5	3	18
6121 Arbejde med tamme husdyr undtagen fjerkræ					1	1	2
6129 Arbejde med dyr i øvrigt			1		2	3	6
6130 Arbejde med såvel markafgrøder som husdyr, fx som landmand	5	1			1	1	8
6141 Skovbrugsarbejde	2	1	1			1	5
7112 Arbejde med miner, fyrværkeri med videre (Fyrværker, minør)						1	1
7124 Tømrer- og snedkerarbejde			4	2	4	4	14
7129 Andet bygningsarbejde	2			1			3
7132 Gulvlægning, vedligeholdelse af gulve og lignende	1						1
7134 Isoleringsarbejde	1						1
7136 Vvs-arbejde	1	1		1		2	5
7137 Elektrikerarbejde	2		1		1		4
7141 Maler- og tapetsererarbejde	1	1			1		3
7143 Bygningsrengøringsarbejde		1					1
7222 Værktøjsmager- og klejnsmedearbejde		1			1		2
7223 Maskinelt præcisionsarbejde i metal og indstilling af metalforarbejdningsma.		1		2			3
7231 Automekaniker- og automontørarbejde			1	1	3		5
7233 Mekaniker- og montørarbejde, andre motorer, maskiner og anlæg		1		2	1	1	5
7342 Arbejde vedrørende stereotypi med videre (Stereotypør)		1					1
7411 Slagterarbejde og behandling af fisk					1		1
7412 Bager-, konfektur- og chokoladearbejde		1					1
7422 Bødker- og møbelsnedkerarbejde		1			1	1	3
7423 Opstilling og betjening af maskiner inden for træindustri	3	3					6
8141 Forarbejdning af træ til yderligere bearbejdning				1			1
8161 Elværksoperatørarbejde		1					1
8162 Kedelpasning	1						1
8240 Betjening af maskiner vedr. færdige produkter i træ		2					2
8272 Betjening af maskiner i mejeriproduktion		1					1
8287 Andet monterings og samlebandsarbejde		1					1
8322 Hyre- og varevognschauffører	3	9	2	2	2	2	20
8323 Buschauffører	1	1	2		1		5
8324 Last- og tankbilschauffører				1	3		4
8333 Kran- og liftførerarbejde	1						1
8340 Dæksarbejde og medhjælperarbejde ombord på skibe						1	1
9131 Rengørings- og køkkenhjælpsarbejde i private hjem	29	30	16	26	24	17	142
9132 Rengøring, køkkenhjælp mv. (ikke private hjem)	152	147	123	164	113	91	790
9133 Vaskeri- og renseriarbejde	2	2		1	1	4	10
9141 Ejendomsservice og pedalarbejde	48	46	46	40	36	39	255
9151 Bude, dragere o.l.	1	1	1	1	1		5
9152 Dørvogtere, billettering og opsyn o.l.	3	4	2	1	2	3	15
9211 Landbrugs- og gartnerimedhjælperarbejde, frugtplukkerarbejde	5	1	2	2	4	1	15
9212 Medhjælp ved skovbrug	1	1	3	3	3	1	12
9312 Anlægsarbejde	1				1		2
9313 Bygningsarbejde, medhjælp	1	2	1	1	2	2	9
9320 Manuelt pakningsarbejde	3	2	2	3	3	1	14
9330 Lager- og pakhusarbejde		1				2	3
9999 Uoplyst og grupper der ikke kan placeres	61	90	63	85	66	95	460
I alt	4.987	5.263	4.821	5.100	5.254	5.456	30.881

Hospitaller, Jobtyper	Registreringsår						I alt
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
1120 Overordnet offentlig ledelse	1	1		1		1	4
1224 Ledelse af salget i engros- og detailhandelsvirksomhed			2				2
1225 Ledelse af hovedaktiviteten i hotel- og restaurationsvirksomhed		1					1
1226 Ledelse af hovedaktiviteten i virksomheder inden for transport og kommunikation	1						1
1229 Ledelse af hovedaktiviteten i andre virksomheder	2			1			3
1231 Arbejde vedr. administration og finansiering i ikke-finansielle virksomheder	2	2	1				5
1232 Personaleledelse				1			1
1236 Edb-ledelse, ledelse af edb-virksomhed placeres i gruppe 122700			1			1	2
1237 Forsknings- og udviklingsledelse		1		1			2
1239 Ledelse af andre specialområder					2	1	3
2113 Arbejde inden for kemi			1		1		2
2131 Udvikling og overordnet drift af IT-systemer		2	1		1	1	5
2143 Ingeniørarbejde vedr. stærkstrøm				1			1
2149 Ingeniør- og arkitektarbejde i øvrigt				1			1
2211 Arbejde inden for levnedsmiddelområdet, biologi, genetik, zoologi, botanik og økologi		1				10	11
2212 Arbejde inden for anatomi, biokemi, fysiologi, patologi og farmakologi	3	10	12	15	18	32	90
2213 Arbejde inden for planteavl og husdyravl, herunder agronom- og konsulentarbejde		1					1
2221 Lægearbejde	46	42	21	49	55	68	281
2222 Tandlægearbejde			1		1	6	8
2224 Farmaceutarbejde		1		2			3
2229 Arbejde med emner inden for medicin, odontologi, veterinærvidenskab og farmaci i øvrigt (Arbejds miljøkonsulent)					1	1	2
2230 Jordmoderarbejde	25	23	28	35	19	29	159
2331 Undervisning i folkeskoler, ekskl. børnehaveklasse	1						1
2340 Undervisning af handicappede						1	1
2351 Forskning, udvikling og rådgivning vedr. undervisningsmetoder			1	1			2
2359 Andet undervisningsarbejde		1					1
2411 Arbejde inden for revision og regnskab på overordnet niveau						1	1
2421 Advokatarbejde	1			1			2
2432 Bibliotekararbejde			1				1
2441 Arbejde inden for samfundsøkonomi						2	2
2445 Arbejde inden for psykologi		2	3	5	3	3	16
2446 Socialrådgivningsarbejde, der forudsætter efteruddannelse, fx gennemført årskursus eller tilsvarende erfaringsgrundlag opnået	4	3	3	1	1		12
3111 Teknikerarbejde inden for fysik, kemi, geologi mv.	1	1	3	2			7
3112 Teknikerarbejde vedr. bygnings- og anlægsarbejder			3	2			5
3113 Teknikerarbejde vedr. elektriske anlæg og udstyr	2	3	1	2	6	3	17
3114 Teknikerarbejde vedr. elektroniske anlæg og udstyr, inkl. tele- og datakommunikation		3	1				4
3115 Teknikerarbejde vedr. maskiner og røranlæg, ikke på skibe		2	2	1			5
3116 Teknikerarbejde vedr. kemiske processer						1	1
3119 Teknikerarbejde inden for andre områder	3	3	2	1	2		11
3121 Programmørarbejde og IT-driftsarbejde	2	3	2		1		8
3122 IT-operatørarbejde, herunder konsol- og maskinoperatørarbejde	1						1
3131 Optagelse af lyd og billeder	2	1			2	2	7
3132 Betjening af maskiner ved radio- og fjernsynsudsendelser samt telegrafi		1			1		2
3133 Betjening af hospitalsudstyr	14	23	20	15	15	14	101
3152 Teknisk kontrolarbejde		2		1			3
3211 Teknikerarbejde inden for biologi, biokemi, farmakologi og zoologi	40	32	32	35	44	30	213
3212 Teknikerarbejde inden for landbrugs- og skovbrugsvidenskab					1	6	7
3221 Assistentarbejde og rådgivning vedr. sundhed, fødsel, diæt og sygdomsbehandling			11	15	1		27
3223 Arbejde med kostforplejning og kostens sammensætning og tilberedning, fx økonomaarbejde	4	11	17	10	8	14	64
3225 Arbejde med tandpleje		1					1
3226 Fysioterapi, kiropraktik og andet terapeutarbejde	43	42	42	48	49	49	273
3229 Arbejde med emner inden for ergoterapi, zoneterapi, yoga med videre (Afspændingspædagog, ergoterapeut, yogalærer, zoneterapeut)	1	8	16	10	14	7	56
3231 Sygeplejearbejde	506	531	443	505	579	554	3.118
3320 Pædagogisk arbejde med børn under den undervisningspligtige alder	3	2	1		2	2	10
3330 Omsorgs- og pædagogisk arbejde for børn og voksne i specialinstitutioner	12	10	9	12	12	37	92
3340 Undervisning og pædagogisk arbejde i institutioner i øvrigt		2	1		4	4	11
3416 Indkøbsarbejde	1						1
3431 Administrativt sekretærarbejde mv.	4	5	9	8	12	5	43
3439 Andet administrationsarbejde	1	1	6	2	3	4	17
3443 Arbejde vedr. tildeling af offentlige ydelser, herunder socialformidling i stat og kommune			1		1	3	5

3449 Administrative funktioner i offentlig virksomhed i øvrigt		1		1			2
3460 Socialrådgivning og tilsvarende omsorgsarbejde	4	2	2		3	1	12
4113 Indtastningsarbejde					1	2	3
4115 Alment kontor- og sekretærarbejde	8	10	20	18	16	17	89
4121 Beregningsarbejde vedr. bogføring og revision			1			1	2
4131 Lagerføring, omfatter registrering, fakturering, forvaltning og udl. af lagerbe.		2	1	1			4
4132 Kontrol af ordrer, forbrug og drift af produktionsprogrammer	1						1
4141 Registreringsarbejde vedr. bestand, udlån og hjemtagning af bøger mv.		1	1				2
4142 Postarbejde	1			1	3	1	6
4143 Arbejde med korrekturlæsning, kodning og lignende (Kodeass., korrektur)				1			1
4190 Kartoteksarbejde og andre specialopgaver, ekskl. kundebetjening	1		1	3	1	1	7
4222 Receptions- og lægesekretærarbejde	22	22	14	20	19	28	125
4223 Telefonomstilling og callcenterarbejde	2			1		2	5
5121 Generelt husholdningsarbejde	4		1		1	1	7
5122 Tilberedning af måltider, fx kok og køkkenleder	24	41	30	27	38	26	186
5123 Serveringsarbejde					1		1
5131 Børnepasning og pædagogisk hjælp					1	1	2
5132 Social- og sundhedspersonale på institutioner, samt portørarbejde	521	520	447	460	519	528	2.995
5133 Social- og sundhedspersonale i private hjem	9	9	23	12	5	5	63
5139 Omsorgsarbejde i øvrigt	1	3	1		11	4	20
5141 Personpleje				1	1	2	4
5149 Servicearbejde i øvrigt	6	2	8	13	20	22	71
5162 Politiarbejde					2		2
6112 Gartnerarbejde	3	3	3	1	3	1	14
6129 Arbejde med dyr i øvrigt			1				1
6141 Skovbrugsarbejde		1					1
7122 Murer- og brolægningsarbejde			1				1
7124 Tømrer- og snedkerarbejde	2	3	5	5	2	3	20
7129 Andet bygningsarbejde		1	2		1	1	5
7136 Vvs-arbejde		3	2	5	7	7	24
7137 Elektrikerarbejde	7	3	5	2	7	5	29
7139 Andet bygningshåndværk, fx køkkenmontering				1	2		3
7141 Maler- og tapetsererarbejde	2						2
7143 Bygningsrengøringsarbejde					1		1
7213 Tyndpladearbejde	1						1
7214 Stålkonstruktionsarbejde					1		1
7221 Grovsmedearbejde		1	1	1		2	5
7222 Værktøjsmager- og klejnsmedearbejde			1	1		1	3
7223 Maskinelt præcisionsarbejde i metal og indstilling af metalforarbejdningmaskiner	4	1					5
7224 Polerings- og slibearbejde i metal					1		1
7233 Mekaniker- og montørarbejde, andre motorer, maskiner og anlæg	2	1	4	3	6	2	18
7241 Elektromekanikerarbejde	1	1	1	2	7	2	14
7242 Montørarbejde vedr. elektronik	3		1	2		1	7
7243 Elektronikmekanikerarbejde	2			1	2	4	9
7411 Slagterarbejde og behandling af fisk			1	1	1	1	4
7412 Bager-, konfektur- og chokoladearbejde				1	1	1	3
7422 Bødker- og møbelsnedkerarbejde						2	2
7437 Møbelpolstre-, autosadelmagerarbejde	1						1
8162 Kedelpasning	3						3
8229 Betjening af maskiner ved andet kemisk arbejde						1	1
8263 Betjening af symaskiner	1						1
8322 Hyre- og varevognschauffører		1	1				2
8324 Last- og tankbilschauffører	2			1	1	4	8
9131 Rengørings- og køkkenhjælpsarbejde i private hjem				1	2		3
9132 Rengøring, køkkenhjælp mv. (ikke private hjem)	179	192	177	169	159	154	1.030
9133 Vaskeri- og renseriarbejde	9	11	8	11	10	6	55
9141 Ejendomsservice og pedalarbejde	2	1	3	5		1	12
9151 Bude, dragere o.l.	6	5	4	2		1	18
9152 Dørvogtere, billettering og opsyn o.l.	1	1			2		4
9161 Renovationsarbejde						1	1
9211 Landbrugs- og gartnerimedhjælperarbejde, frugtplukkerarbejde	2	1	1				4
9313 Bygningsarbejde, medhjælp		1	1		1		3
9320 Manuelt pakningsarbejde				1			1
9330 Lager- og pakhusarbejde	14	7	5	7	2	2	37
9999 Uoplyst og grupper der ikke kan placeres	25	35	29	17	5	10	121
I alt	1.602	1.664	1.505	1.583	1.725	1.747	9.826
	8.625	8.782	8.203	8.703	9.028	9.480	52.821

Arbejdsulykker anmeldt til Arbejdstilsynet 2005-2010 inden for SoSu-området fordelt på branchegruppe, skadetyper og registreringsår

Branchegruppe / Skadetype (14 grupper)		Registreringsår						I alt
		2005	2006	2007	2008	2009	2010	
31 Daginstitutioner	Mistet legemsdel	3	1	2	1	5	6	18
	Knoglebrud	165	167	162	156	175	237	1.062
	Ledskred, forstuvninger mv.	1.086	1.016	960	1.067	1.011	1.145	6.285
	Sårskade	168	163	147	146	120	124	868
	Bløddelsskade	115	98	104	108	97	97	619
	Hjernerystelse og indre skade	89	70	88	95	97	98	537
	Termisk skade	12	16	20	12	8	15	83
	Ætsning (kemisk)	6	2	2	3	1	2	16
	Forgiftning og infektion	10	9	10	11	6	15	61
	Skade som følge af lyd, vibrationer og tryk	12	11	6	8	9	12	58
	Chok	103	95	115	111	114	110	648
	Øvrige skader	24	23	47	55	57	61	267
	Andre oplyste skader	156	113	124	161	260	301	1.115
	Skadetype uoplyst	87	71	90	86	89	54	477
	I alt	2.036	1.855	1.877	2.020	2.049	2.277	12.114
32 Døgninstitutioner og hjemmepleje	Død		1	4		1		6
	Mistet legemsdel	4	3	1	3	6	3	20
	Knoglebrud	204	256	195	212	223	287	1.377
	Ledskred, forstuvninger mv.	3.022	3.145	2.980	3.077	2.898	3.011	18.133
	Sårskade	324	335	247	253	252	242	1.653
	Bløddelsskade	285	260	242	232	228	205	1.452
	Hjernerystelse og indre skade	146	142	130	130	152	151	851
	Termisk skade	44	45	37	40	42	39	247
	Ætsning (kemisk)	8	3	6	7	1	2	27
	Forgiftning og infektion	35	24	19	40	44	39	201
	Skade som følge af lyd, vibrationer og tryk	12	20	13	16	24	17	102
	Chok	413	471	439	455	442	510	2.730
	Øvrige skader	72	95	93	136	180	206	782
	Andre oplyste skader	266	315	294	359	648	678	2.560
	Skadetype uoplyst	152	148	121	140	113	66	740
	I alt	4.987	5.263	4.821	5.100	5.254	5.456	30.881
33 Hospitaler	Død				1	1		2
	Mistet legemsdel	1	1		1	1		4
	Knoglebrud	78	102	82	85	100	113	560
	Ledskred, forstuvninger mv.	782	809	811	846	893	812	4.953
	Sårskade	176	172	153	136	129	130	896
	Bløddelsskade	109	98	84	94	82	77	544
	Hjernerystelse og indre skade	42	44	49	42	60	56	293
	Termisk skade	22	28	24	26	22	24	146
	Ætsning (kemisk)	4	1	2	2	1	2	12
	Forgiftning og infektion	28	27	25	37	49	115	281
	Skade som følge af lyd, vibrationer og tryk	3	8	7	5	5	8	36
	Chok	138	121	110	130	130	135	764
	Øvrige skader	20	46	32	44	63	72	277
	Andre oplyste skader	131	165	103	115	176	201	891
	Skadetype uoplyst	68	42	23	19	13	2	167
	I alt	1.602	1.664	1.505	1.583	1.725	1.747	9.826
I alt		8.625	8.782	8.203	8.703	9.028	9.480	52.821

Arbejdssulykker anmeldt til Arbejdstilsynet 2005-2010 inden for SoSu-området fordelt på branchegruppe, skademåder og registreringsår

Skademåde, Daginstitutioner	Registreringsår						I alt
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
00 Ingen oplysninger	17	19	29	26	21	8	120
12 Akut/kortvarig direkte kontakt med elektricitet, modtagelse af elektrisk ladning i kroppen		1	1	4	1	1	8
13 Akut/kortvarig kontakt med åbne flammer, med varme eller med brændende genstande eller omgivelser	14	15	16	17	6	9	77
14 Akut/kortvarig kontakt med kolde/frosne genstande/omgivelser	1	5			1	5	12
15 Akut/kortvarig kontakt med farlige stoffer (kemiske eller biologiske) ved indånding gennem næse eller mund	3	4	1	5	1		14
16 Akut/kortvarig kontakt med farlige stoffer på/gennem hud og øjne	3	1	3	5	3	4	19
17 Akut/kortvarig kontakt med farlige stoffer gennem fordøjelsessystemet, slugt eller spist					2		2
19 Andre typer akut eller kortvarig kontakt med elspænding, temperaturer, farlige stoffer, som ikke er anført her	2	2	2	1	1	1	9
23 Omsluttet af, indhyllet i gasser eller luftbårne partikler med iltmangel til følge	1						1
29 Andre typer skademåder hvor tilskadekomne drukner, begravnes, omsluttet af med iltmangel til følge, som ikke er anført her.	1	1					2
31 Lodret bevægelse, fald, stødt på/mod	340	341	317	319	349	375	2.041
32 Vandret bevægelse, stødt på/mod (tilskadekomne er i bevægelse, genstand er ikke i bevægelse)	126	117	107	109	146	181	786
39 Andre typer fald, stødt imod en stationær genstand - tilskadekomne er i bevægelse -, som ikke er anført her.	127	140	129	141	119	178	834
41 Ramt af udslynget genstand (tilskadekomne er ikke i bevægelse)	29	33	36	30	19	29	176
42 Ramt af faldende genstand (tilskadekomne er ikke i bevægelse)	53	39	50	50	45	56	293
43 Ramt af svingende genstand (tilskadekomne er ikke i bevægelse)	24	19	14	26	22	18	123
44 Ramt af roterende, bevægende, rullende genstand (herunder også køretøjer) (tilskadekomne er ikke i bevægelse)	30	26	31	40	29	36	192
45 Kollidere med en genstand, inklusive køretøjer eller med en person i bevægelse (tilskadekomne er i bevægelse)	56	54	56	61	56	76	359
49 Andre typer skademåder, hvor tilskadekomne rammes af genstand og/eller person i bevægelse, kolliderer med, som ikke er anført her.	101	89	81	95	101	111	578
51 Kontakt med skærende genstand (kniv eller klinge)	44	30	38	33	36	31	212
52 Kontakt med spids genstand (søm eller spids genstand)	10	7	12	12	10	11	62
53 Kontakt med ru genstand	3	2	2	2	4	1	14
59 Andre typer kontakt med skarp, spids, grov eller ru genstand, som ikke er anført her.	22	22	21	14	21	17	117
61 Klemmt, mast i	10	9	16	6	6	7	54
62 Klemmt, mast under	6	3	7	7	4	15	42
63 Klemmt, mast mellem	14	15	17	12	14	19	91
69 Andre typer skademåder hvor tilskadekomne klemmes, mases etc., som ikke er anført her.	6	3	7	11	9	12	48
71 Akut overbelastning ved løft af	210	157	170	188	178	189	1.092
72 Akut overbelastning ved skub/træk af	64	68	70	67	54	78	401
73 Akut overbelastning ved vridning/drejning	199	176	154	200	195	201	1.125
74 Akut overbelastning ved snublen/vrikken om/træden forkert	122	97	97	102	92	85	595
75 Akut overbelastning ved gribning af (fx: Patient)	66	46	43	58	46	52	311
76 Akut overbelastning pga. stråler og lys				1			1
77 Akut overbelastning pga. lyde og tryk	6	10	3	4	5	5	33
78 Akut psykisk overbelastning, psykisk chok	92	66	75	83	85	82	483
79 Andre typer akut overbelastning af legemet eller dele heraf, psykisk overbelastning, som ikke er anført her.	75	70	101	75	79	76	476
81 Bidt af (fx: dyr, person)	16	4	11	10	7	10	58
82 Stik af (fx: insekter, fisk o.l.)	1	2	4	2	1	2	12
83 Slag, spark, skaller, kvælertag	47	52	61	63	59	63	345
89 Andre typer bid, spark etc. - fra dyr og personer -, som ikke er anført her.	13	9	9	15	9	6	61
99 Anden kontakt/skademåde, der ikke er anført i denne klassifikation	82	101	86	126	213	227	835
I alt	2.036	1.855	1.877	2.020	2.049	2.277	12.114

Skademåde, Døgninstitutioner og hjemmepleje	Registreringsår						I alt
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
00 Ingen oplysninger	31	32	29	35	25	12	164
12 Akut/kortvarig direkte kontakt med elektricitet, modtagelse af elektrisk ladning i kroppen	6	12	7	5	9	7	46
13 Akut/kortvarig kontakt med åbne flammer, med varme eller med brændende genstande eller omgivelser	43	39	35	35	45	25	222
14 Akut/kortvarig kontakt med kolde/frosne genstande/omgivelser	3	12	4	3	3	3	28
15 Akut/kortvarig kontakt med farlige stoffer (kemiske eller biologiske) ved indånding gennem næse eller mund	12	5	5	11	4	5	42
16 Akut/kortvarig kontakt med farlige stoffer på/gennem hud og øjne	7	10	9	9	6	7	48
17 Akut/kortvarig kontakt med farlige stoffer gennem fordøjelsessystemet, sluge eller spise	1			2		1	4
19 Andre typer akut eller kortvarig kontakt med elspænding, temperaturer, farlige stoffer, som ikke er anført her	3	6	7	9	6	11	42
21 Druknet i væske med iltmangel til følge			1				1
23 Omsluttet af, indhyllet i gasser eller luftbårne partikler med iltmangel til følge	1				1	1	3
29 Andre typer skademåder hvor tilskadekomne drukner, begraves, omsluttet af med iltmangel til følge, som ikke er anført her.		2	3	1		2	8
31 Lodret bevægelse, fald, stødt på/mod	492	638	441	468	526	742	3.307
32 Vandret bevægelse, stødt på/mod (tilskadekomne er i bevægelse, genstand er ikke i bevægelse)	210	250	193	201	273	369	1.496
39 Andre typer fald, stød imod en stationær genstand - tilskadekomne er i bevægelse -, som ikke er anført her.	269	280	226	244	254	322	1.595
41 Ramt af udslynget genstand (tilskadekomne er ikke i bevægelse)	31	34	30	26	16	32	169
42 Ramt af faldende genstand (tilskadekomne er ikke i bevægelse)	78	82	73	61	77	59	430
43 Ramt af svingende genstand (tilskadekomne er ikke i bevægelse)	36	42	35	37	38	26	214
44 Ramt af roterende, bevægende, rullende genstand (herunder også køretøjer) (tilskadekomne er ikke i bevægelse)	46	40	35	38	53	45	257
45 Kollidere med en genstand, inklusive køretøjer eller med en person i bevægelse (tilskadekomne er i bevægelse)	122	139	154	132	178	153	878
49 Andre typer skademåder, hvor tilskadekomne rammes af genstand og/eller person i bevægelse, kolliderer med, som ikke er anført her.	148	149	144	134	169	181	925
51 Kontakt med skærende genstand (kniv eller klinge)	77	76	48	60	56	56	373
52 Kontakt med spids genstand (søm eller spids genstand)	43	27	20	28	26	21	165
53 Kontakt med ru genstand	5	2	1		5	4	17
59 Andre typer kontakt med skarp, spids, grov eller ru genstand, som ikke er anført her.	25	40	25	28	32	35	185
61 Klemt, mast i	28	26	26	13	22	16	131
62 Klemt, mast under	16	21	10	21	16	15	99
63 Klemt, mast mellem	56	57	53	41	52	56	315
69 Andre typer skademåder hvor tilskadekomne klemmes, mases etc., som ikke er anført her.	26	32	32	42	37	31	200
71 Akut overbelastning ved løft af	544	482	491	482	428	357	2.784
72 Akut overbelastning ved skub/træk af	411	423	482	480	442	431	2.669
73 Akut overbelastning ved vridning/drejning	615	662	652	721	622	557	3.829
74 Akut overbelastning ved snublen/vrikken om/træden forkert	159	149	139	163	109	90	809
75 Akut overbelastning ved gribning af (fx: Patient)	333	308	265	286	223	206	1.621
76 Akut overbelastning pga. stråler og lys			1				1
77 Akut overbelastning pga. lyde og tryk	1	4	2	8	10	10	35
78 Akut psykisk overbelastning, psykisk chok	300	315	275	320	308	284	1.802
79 Andre typer akut overbelastning af legemet eller dele heraf, psykisk overbelastning, som ikke er anført her.	284	260	266	286	256	266	1.618
81 Bidt af (fx: dyr, person)	26	40	33	23	30	24	176
82 Stik af (fx: insekter, fisk o.l.)	2	2	6	7	7	3	27
83 Slag, spark, skaller, kvælertag	273	290	273	295	271	288	1.690
89 Andre typer bid, spark etc. - fra dyr og personer -, som ikke er anført her.	38	23	48	45	50	57	261
99 Anden kontakt/skademåde, der ikke er anført i denne klassifikation	186	252	242	300	569	646	2.195
I alt	4.987	5.263	4.821	5.100	5.254	5.456	30.881

Skademåde, Hospitaler	Registreringsår						I alt
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
00 Ingen oplysninger	20	16	5	6	5	1	53
12 Akut/kortvarig direkte kontakt med elektricitet, modtagelse af elektrisk ladning i kroppen	8	7	7	3	6	6	37
13 Akut/kortvarig kontakt med åbne flammer, med varme eller med brændende genstande eller omgivelser	13	18	21	21	16	22	111
14 Akut/kortvarig kontakt med kolde/frosne genstande/omgivelser		4	4	1			9
15 Akut/kortvarig kontakt med farlige stoffer (kemiske eller biologiske) ved indånding gennem næse eller mund	9	8	10	7	4	13	51
16 Akut/kortvarig kontakt med farlige stoffer på/gennem hud og øjne	15	8	16	9	8	11	67
17 Akut/kortvarig kontakt med farlige stoffer gennem fordøjelsessystemet, sluge eller spise		1	1	6	1	75	84
19 Andre typer akut eller kortvarig kontakt med elspænding, temperaturer, farlige stoffer, som ikke er anført her	7	4	4	9	6	10	40
23 Omsluttet af, indhyllet i gasser eller luftbårne partikler med iltmangel til følge	1		2	1			4
29 Andre typer skademåder hvor tilskadekomne drukner, begraves, omsluttet af med iltmangel til følge, som ikke er anført her.					1		1
31 Lodret bevægelse, fald, stødt på/mod	149	161	133	154	140	144	881
32 Vandret bevægelse, stødt på/mod (tilskadekomne er i bevægelse, genstand er ikke i bevægelse)	56	66	74	84	83	108	471
39 Andre typer fald, stødt imod en stationær genstand - tilskadekomne er i bevægelse -, som ikke er anført her.	43	80	91	72	89	89	464
41 Ramt af udslynget genstand (tilskadekomne er ikke i bevægelse)	10	5	5	9	13	5	47
42 Ramt af faldende genstand (tilskadekomne er ikke i bevægelse)	38	42	34	44	41	35	234
43 Ramt af svingende genstand (tilskadekomne er ikke i bevægelse)	11	10	10	13	13	6	63
44 Ramt af roterende, bevægende, rullende genstand (herunder også køretøjer) (tilskadekomne er ikke i bevægelse)	15	12	13	18	11	8	77
45 Kollidere med en genstand, inklusive køretøjer eller med en person i bevægelse (tilskadekomne er i bevægelse)	35	35	32	36	36	27	201
49 Andre typer skademåder, hvor tilskadekomne rammes af genstand og- eller person i bevægelse, kolliderer med, som ikke er anført her.	52	50	39	37	41	44	263
51 Kontakt med skærende genstand (kniv eller klinge)	39	30	32	29	29	29	188
52 Kontakt med spids genstand (søm eller spids genstand)	45	40	15	20	19	22	161
53 Kontakt med ru genstand	1	1	3	1	2		8
59 Andre typer kontakt med skarp, spids, grov eller ru genstand, som ikke er anført her.	22	17	17	21	23	28	128
61 Klemmt, mast i	17	14	5	14	16	13	79
62 Klemmt, mast under	5		6	9	6	11	37
63 Klemmt, mast mellem	18	26	38	32	29	36	179
69 Andre typer skademåder hvor tilskadekomne klemmes, mases etc., som ikke er anført her.	9	14	7	7	8	10	55
71 Akut overbelastning ved løft af	206	164	149	155	175	145	994
72 Akut overbelastning ved skub/træk af	98	108	112	149	141	133	741
73 Akut overbelastning ved vridning/drejning	148	185	175	168	184	161	1.021
74 Akut overbelastning ved snublen/vrikken om/træden forkert	37	46	34	37	53	41	248
75 Akut overbelastning ved gribning af (fx: Patient)	75	69	75	57	65	57	398
76 Akut overbelastning pga. stråler og lys	1						1
77 Akut overbelastning pga. lyde og tryk	2	1	1		1	1	6
78 Akut psykisk overbelastning, psykisk chok	100	82	68	85	87	99	521
79 Andre typer akut overbelastning af legemet eller dele heraf, psykisk overbelastning, som ikke er anført her.	103	99	93	108	116	111	630
81 Bidt af (fx: dyr, person)	3	6	3	3	3	5	23
82 Stik af (fx: insekter, fisk o.l.)	2	3			3	1	9
83 Slag, spark, skaller, kvælertag	86	90	85	80	103	101	545
89 Andre typer bid, spark etc. - fra dyr og personer -, som ikke er anført her.	5	9	10	12	11	14	61
99 Anden kontakt/skademåde, der ikke er anført i denne klassifikation	98	133	76	66	137	125	635
I alt	1.602	1.664	1.505	1.583	1.725	1.747	9.826
	8.625	8.782	8.203	8.703	9.028	9.480	52.821

Anmeldte arbejdsulykker 2005-2010 (registreringsår) inden for SoSu-området, fordelt på branchegrupper, skadetyper og skadet legemsdel.

Daginstitutioner	Skadens art															
	Død	Mistet legemsdel	Knoglebrud	Ledskred, forstuvninger mv.	Sårskader	Blød-dels-skade	Hjernerystelse og indre skade	Termisk skade	Ætsning (kemisk)	Forgiftning og infektion	Skade som følge af lyd, vibrationer og tryk	Chok	Øvrige skader	Andre oplyste skader	Skade-type uoplyst	I alt
Skadet legemsdel																
00 Beskadiget legemsdel uoplyst			5	23	4	8	3			5	1	32	5	13	109	208
10 Hoved, ikke nærmere angivet				1	1	1	2			1			1	3		10
11 Hoved (caput), hjerne samt hjernenerver og -kar				8	39	31	345				2	13	5	21	10	474
12 Ansigtsområdet			20	6	48	35	32	5				11	9	15	2	183
13 Øje (øjne)					66	34	9	3	11	5	1		1	48	17	195
14 Øre (ører)					3	1	1				19	1	1	3	5	34
15 Tænder			5	2	17	10	1				3		3	45	7	93
18 Skader på flere dele af hovedet			4	4	11	5	21	1		1		3	7	5	1	63
19 Andre, ikke ovenfor nævnte dele af hovedet			3	10	18	14	38			3	2	28	3	27	1	147
20 Hals, herunder hvirvelsøjle og halshvirvler				1									1			2
21 Hals, herunder hvirvelsøjle og halshvirvler			1	161		8	11				3	3	8	13	9	217
29 Andre, ikke ovenfor nævnte dele af halsen				34		1	3					1	1	10	2	52
30 Ryg, herunder hvirvelsøjle og ryghvirvler			1	29		1								8		39
31 Ryg, herunder hvirvelsøjle og ryghvirvler		1	20	1.936	24	51	14	1				1	13	219	110	2.390
39 Andre, ikke ovenfor nævnte dele af ryggen			8	451	10	16	3				3	3	5	101	7	607
41 Brystkasse og ribben, herunder led og skulderblade			30	74	7	12	8			1	1	5	5	14	2	159
42 Brystområdet, herunder organer				6	2			1		2		1		2	1	15
43 Bækken- og bugområdet, herunder organer			5	40	3	5	1			1		1	1	7	2	66
48 Skader på flere dele af kroppen			8	46	12	6	6			2	2	5	8	9	2	106
49 Andre, ikke ovenfor nævnte dele af kroppen			8	13	3	2	1	2	1	3	2	5		13	3	56
50 Overkroppens lemmer, ikke nærmere angivet				1										1		2
51 Skulder og skulderled			55	517	10	33	6			1	2	3	4	48	42	721
52 Arm, herunder albue		1	122	203	23	36	2	13	1	2	3	5	4	35	8	458
53 Hånd			82	111	68	18		22	2	4	1	2	5	9	7	331
54 Finger (fingre)		13	99	139	299	39		12		7	2	1	4	26	12	653
55 Håndled			126	103	8	6		2		1		1	3	12	5	267
58 Skader på flere dele af overkroppens lemmer			13	95	2	18	1	2		1		3	3	10	6	154
59 Andre, ikke ovenfor nævnte dele af overkroppens lemmer			6	18	1	2					1	3		11		42
60 Underkroppens lemmer, ikke nærmere angivet													1	1		2
61 Hofte og hofteled			21	117	3	16	2				1	1	3	12	3	179
62 Ben, herunder knæ		1	91	898	85	83	6	3		4	3	1	9	80	41	1.305
63 Ankel			80	357	7	5				1		1	2	3	1	457
64 Fod		1	133	539	32	17	1	10		2			4	26	14	779
65 Tå (tæer)			85	61	24	14					1			7	3	195
68 Skader på flere dele af underkroppens lemmer			6	48	3	6		1			2		7	12	1	86
69 Andre, ikke ovenfor nævnte dele af underkroppens lemmer			5	44	4	6	2				1	1	1	12	1	77
71 Hele legemet (systemisk påvirkning)				6	1	1				9		128	6	42	1	194
77 Skader på flere dele af legemet, incl chok, psykisk traume (stress, trusler,mobning,psykisk vold)			1	7	1	2						297	14	65	12	399
78 Skader på flere dele af legemet		1	16	157	25	73	17	5		3	2	14	116	40	25	494
99 Skader på andre, ikke ovenfor nævnte dele af legemet			3	19	4	3	1		1	2		74	4	87	5	203
I alt		18	1.062	6.285	868	619	537	83	16	61	58	648	267	1.115	477	12.114

Døgninstitutioner og hjemmepleje	Skadens art															
	Død	Mistet legemsdel	Knoglebrud	Ledskred, forstuvninger mv.	Sårskader	Blød-dels-skade	Hjernerystelse og indre skade	Termisk skade	Ætsning (kemisk)	Forgiftning og infektion	Skade som følge af lyd, vibrationer og tryk	Chok	Øvrige skader	Andre oplyste skader	Skade-type uoplyst	I alt
Skadet legemsdel																
00 Beskadediget legemsdel uoplyst			4	48	9	14	5	1		4		111	4	17	183	400
10 Hoved, ikke nærmere angivet			1			5	8					16	1	2		33
11 Hoved (caput), hjerne samt hjernenerver og -kar	2	1	2	16	78	67	459	1		1	2	61	17	41	21	769
12 Ansigtsområdet			13	14	91	109	50	6		8	2	77	22	50	11	453
13 Øje (øjne)				1	37	32	9	4	18	13	1	4	5	57	10	191
14 Øre (ører)			1		1	5	6				13	7	1	7	3	44
15 Tænder		1	3		16	12	6		1			3	8	48	9	107
18 Skader på flere dele af hovedet			4	8	22	20	43	1		1	1	17	25	21	5	168
19 Andre, ikke ovenfor nævnte dele af hovedet			2	15	14	27	52	1	2	4	1	204	5	75	1	403
20 Hals, herunder hvirvelsøjle og halshvirvler				3								1				4
21 Hals, herunder hvirvelsøjle og halshvirvler			2	376	5	18	22			1		28	28	33	12	525
29 Andre, ikke ovenfor nævnte dele af halsen			1	74	4	3	3			3		12	8	23	1	132
30 Ryg, herunder hvirvelsøjle og ryghvirvler			1	71		1						3	2	9		87
31 Ryg, herunder hvirvelsøjle og ryghvirvler			36	6.255	22	105	17	1			11	16	33	391	168	7.055
39 Andre, ikke ovenfor nævnte dele af ryggen			10	1.645	19	21	11	3			5	8	10	217	9	1.958
40 Krop og organer, ikke nærmere angivet												1	1			2
41 Brystkasse og ribben, herunder led og skulderblade			40	203	8	40	27				11	8	7	39	4	387
42 Brystområdet, herunder organer			1	11	4	8	4	2	1	21	1	10	4	10		77
43 Bækken- og bugområdet, herunder organer			3	103	3	14	18	1		1	1	6	2	22	2	176
48 Skader på flere dele af kroppen	1		5	135	32	43	10	2		2	1	20	39	28	6	324
49 Andre, ikke ovenfor nævnte dele af kroppen			4	43	5	7		1		8	1	48	3	48	2	170
50 Overkroppens lemmer, ikke nærmere angivet				1										1		2
51 Skulder og skulderled			70	2.227	26	82	6			1	2	23	23	145	61	2.666
52 Arm, herunder albue			159	759	99	89	3	52	1	7	5	35	8	111	25	1.353
53 Hånd			118	355	162	72	3	59	4	6	3	4	8	35	9	838
54 Finger (fingre)		16	221	703	537	109	2	47		36	10	6	7	108	31	1.833
55 Håndled			186	476	20	10	3	7		3	2	6	3	34	4	754
58 Skader på flere dele af overkroppens lemmer			13	405	25	34	6	9		2	4	14	19	55	4	590
59 Andre, ikke ovenfor nævnte dele af overkroppens lemmer			8	56	3	3		1		1		13		21	2	108
60 Underkroppens lemmer, ikke nærmere angivet				6										1		7
61 Hofte og hofteled			23	329	14	37	6				3	2	2	31	9	456
62 Ben, herunder knæ			86	1.654	151	144	15	6		2	4	12	22	140	49	2.285
63 Ankel			91	475	7	10	1	1			1	1	1	8	1	597
64 Fod		1	131	695	49	43	4	32		2	6	1	4	31	14	1.013
65 Tå (tæer)			88	71	55	27		1		3	3		1	14	5	268
68 Skader på flere dele af underkroppens lemmer			11	162	10	25		1			1	1	11	10	1	233
69 Andre, ikke ovenfor nævnte dele af underkroppens lemmer			7	107	7	8	3			1	2	3	2	34	2	176
71 Hele legemet (systemisk påvirkning)	1		1	12	2	7	1	1		41		439	14	92	4	615
77 Skader på flere dele af legemet, incl chok, psykisk traume (stress, trusler,mobning,psykisk vold)		1		17	11	9	6			3	2	1.205	92	261	20	1.627
78 Skader på flere dele af legemet			30	566	101	184	39	6		15	2	57	334	124	44	1.502
99 Skader på andre, ikke ovenfor nævnte dele af legemet	2		1	36	4	8	3			11	1	247	6	166	8	493
I alt	6	20	1.377	18.133	1.653	1.452	851	247	27	201	102	2.730	782	2.560	740	30.881

Hospitaller	Skadens art														
	Død	Mistet legemsdel	Knoglebrud	Ledskred, forstuvninger mv.	Sårskader	Blød-dels-skade	Hjernerystelse og indre skade	Termisk skade	Ætsning (kemisk)	Forgiftning og infektion	Skade som følge af lyd, vibrationer og tryk	Chok	Øvrige skader	Andre oplyste skader	Skade-type uoplyst
Skadet legemsdel															
00 Beskadiget legemsdel uoplyst				12	9	4	1			10		19	1	6	36
11 Hoved (caput), hjerne samt hjernenerver og -kar			1	5	46	43	179	1				25	13	30	5
12 Ansigtsområdet			5	2	41	39	13	2		2		18	13	22	4
13 Øje (øjne)			1	1	20	21	2	5	8	17		1	2	30	7
14 Øre (ører)					3	2	1				4	2	2	3	
15 Tænder			4		7	4						1	1	16	5
18 Skader på flere dele af hovedet			1	2	15	10	19	3				4	9	6	
19 Andre, ikke ovenfor nævnte dele af hovedet			4	11	19	12	26	1		2	1	27	2	31	
20 Hals, herunder hvirvelsøjle og halshvirvler												1			
21 Hals, herunder hvirvelsøjle og halshvirvler			1	87	2	7	2	2		2	1	7	10	11	
29 Andre, ikke ovenfor nævnte dele af halsen			3	17	3	6	1	1		5		4	1	7	1
30 Ryg, herunder hvirvelsøjle og ryghvirvler				14											
31 Ryg, herunder hvirvelsøjle og ryghvirvler		1	10	1.800	12	15	5				2	1	3	92	34
39 Andre, ikke ovenfor nævnte dele af ryggen				433	4	9		1			2		4	30	2
41 Brystkasse og ribben, herunder led og skulderblade			11	81	7	15	2				5	3	2	19	1
42 Brystområdet, herunder organer				3	1		1	2		9		1	1	7	2
43 Bækken- og bugområdet, herunder organer				30	2	5	5	1		18		1		17	
48 Skader på flere dele af kroppen	1		4	72	20	6	4	3		1		8	24	17	3
49 Andre, ikke ovenfor nævnte dele af kroppen			2	4	2	2		2		22		16	1	21	
51 Skulder og skulderled			19	509	5	30	5			1		4	3	44	15
52 Arm, herunder albue			56	168	28	32	2	31	1	4		8	8	34	1
53 Hånd			68	95	98	39	1	35		3	6	3	3	27	9
54 Finger (fingre)		3	93	192	379	73	1	20		11	4	2	4	44	12
55 Håndled			64	119	13	5		5		1		1	1	7	5
58 Skader på flere dele af overkroppens lemmer			6	88	3	7	2	3			2	3	11	18	4
59 Andre, ikke ovenfor nævnte dele af overkroppens lemmer				13	2	2				1			1	4	1
61 Hofte og hoftelid			9	94	4	9				1		1	1	4	2
62 Ben, herunder knæ			33	474	43	52	4	6		1	3	3	3	50	2
63 Ankel			33	126	3	5					1		1	2	
64 Fod			61	229	38	27	2	13	2	2	3			24	2
65 Tå (tæer)			52	39	36	12		1	1		1			4	
68 Skader på flere dele af underkroppens lemmer			5	33	4	4		3		1		1	4	4	
69 Andre, ikke ovenfor nævnte dele af underkroppens lemmer			2	29		6		2					1	7	1
71 Hele legemet (systemisk påvirkning)						2	1			145		178	3	58	
77 Skader på flere dele af legemet, incl chok, psykisk traume (stress, trusler, mobning, psykisk vold)			1	9	1	5	1					316	31	78	1
78 Skader på flere dele af legemet	1		10	152	24	34	12	3		12	1	5	111	24	10
99 Skader på andre, ikke ovenfor nævnte dele af legemet			1	10	2		1			10		100	2	93	2
I alt	2	4	560	4.953	896	544	293	146	12	281	36	764	277	891	167
	8	42	2.999	29.371	3.417	2.615	1.681	476	55	543	196	4.142	1.326	4.566	1.384

Der har igennem de sidste 10 været stigning i både antallet som incidens (antal ulykker pr. 1000 beskæftigede) for anmeldte arbejdsulykker indenfor social og sundhedsområdet. Denne stigning ses hos både daginstitutionerne, døgninstitutionerne og hjemmepleje, samt hospitalerne, hvor især de sidste 4 år viser en konstant stigning.

Denne rapport giver et overblik over den viden om ulykker indenfor SOSU's område, som foreligger i eksisterende statistikker, med henblik på udviklingen over de seneste 5-10 år, ulykkernes konsekvenser i form af skadens art og i det omfang det er muligt også ulykkernes art.

Desuden gennemgår rapporten BAR SOSU's nuværende materiale målrettet ulykkesforebyggelse og vurderer, hvad der kan udvikles yderligere til brug for at styrke det ulykkesforebyggende arbejde.

ISBN: 978-87--92706-36-2

DTU Management Engineering
Department of Management Engineering
Technical University of Denmark

Produktionstorvet
Building 424
DK-2800 Kongens Lyngby
Denmark
Tel. +45 45 25 48 00
Fax +45 45 93 34 35

www.man.dtu.dk